□Anthropology Course #Anthro
□What is Anthropology?
Ilt is a Subject that enables human beings to deal with themes such as culture, kinship(ዝምድና፣ ጠንካራ ትስስር), marriage, cultural relativism, ethnocentrism, humanity(ሰውነት), human origins, cosmologies, race, ethnicity, ethnic relations, ethnic boundaries
ለመግቢያ ያክል Anthropology ካላይ በዘረዘርናቸው ነገሮች ላይ ትኩረት ያደርጋል ካልን፣ አሁን የModuleኡን Content ደግሞ እንየው፦ በአጠቃላይ Anthropology Freshman Course 7 Chapter አለው!
ነገር ግን Generally Focus የሚያደርገው በሚከተሉት ላይ ነው:-
□Scope of Anthropology
□Branches of Anthropology
□Unique features of Anthropology and
□ Research methods in Anthropology

□Unit One

□Introducing Anthropology and its Subject Matter

በዚህ Chapter ስር ስለ Anthropology ምንነት በሰፊው እናያለን፣ ትርጉሙን፣ ስፋቱን (ምን ምን እንደሚያጠቃል/Scope)፣ የAnthropologyን Subfeildኦች፣ መሰረታዊ የሆኑትን የAnthropology መርሆች እናያለን።

□Concepts in Anthropology

□The term anthropology is a compound of two Greek Words 'anthropos' and 'logos'.

"Anthropos" ማለት 'Human being/Man kind) ሲሆን

"Logos" ማለት ደባሞ እንደምታውቁት "Study/Sceince/" ማለት ነው።

So, In General 'Anthropology means

The study or science of humankind or humanity.'

ስለዚህ በቀላሉ Anthropology ምንድነው ከተባለ ስለ ሰውነት (humanity) የሚያጠና ሳይንስ ነው ብለን መመለስ እንችላለን።

Definitionኡን በጣም Precise ኢድርንን (አጥብበን) ደግሞ ካየነው፦

□Anthropology is the study of people---their origins, their development, and contemporary variations, wherever and whenever they have been found.

አያቹአ ስለ ሰው ልጅ መፈጠር□፣ ስለ እድንቱ□፣ ከዚያ ደግሞ የሰው ልጆች ልዩነት (በዘር፣ በቋንቋ..) እነዚህን እና የመሳሰሉትን ጉዳዮች ይዳስሳል።

□የAnthropology Scope ሰፊ ነው።□□

It is the study of humans as a group, from its first appearance on earth to its present stage of development.

አያቹ ይህን□ ሁሉ ነገር ነው በውስጥ ያጠቃለለው [የሰው ልጅ ከተፈጠረበት አንስቶ እስካሁን ያለውን ያጠናል]

☐The Historical Development of Anthropology

Anthropology did not arise as a science until the 1850s. Anthropology እንደ Science of Humanity መቆጠር የጀመረው በተለምዶ ምዕራባውያን "The West" ብለን በምንጠራቸው፣ Specifically ደባሞ France \(\) Great Britain \(\) USA \(\) and Germany \(\)

Historically Speaking, We can say that Anthropology is European discipline.

□Generally speaking, anthropology as an academic discipline was born during the 19th century, out of the intellectual

social philosophical movement.
ስለዚህ Anthropology 18th Century ውስጥ ሲወለድ መሠረቱ "Enlightment" እና "Darwin Theory of Evolution" ነበሩ።
□Ethnography is a branch of anthropology and the systematic study of individual cultures.
Ethnography ማለት የአንድን ግለሰብ /ማህበረሰብ
□Ethnology is the comparative study of two or more cultures.
ይህ ደግሞ የተለያዩ ማህበረሰብን ባህል እያነፃፀራችሁ ስታጠኑ ምናምን Ethnology ይባላል።
□Sub-fields of anthropology
There are four major sub-fields:
□Physical/Biological Anthropology
□Archeology
□Linguistic Anthropology □Socio-Cultural Anthropology
1Physical/Biological Anthropology

This branch Seek to understand how humans adapt to different environments, what causes disease and early death, and how humans evolved from other animals.
አንብባቸውታላ 🖢 🗆 They are also interested in how biology and culture work together to shape our lives.
It has two broad Areas of investigation:
□Human evolution is the study of the gradual processes of simple forms into more differentiated structures in hominid.
ይህም ብዙ sub branch አለው፣ ነገር ግን Major የሆኑት 2 አሉ።
1. Paleoanthropology is the study of human evolution through the fossil and archaeological records.
□ቀድሞ Record ተደርገው የተቀመጡትን መረጃዎች በመጠቀመ ስለ ሰው ልጅ Evolution ስናጠና ማለት ነው።
2. Primatology is the study of the behavior, biology, evolution, and taxonomy of nonhuman [gorillas, Chimpanzees] primates.
□Human Genetics It focuses to examine the genetic materials of an organism such as DNA and RNA.
ይህ የሚያጠናው የሰው ልጅ የፊቱ <i>መ</i> ልክ፣ ቁመናው፣ በአጠቃላይ genetic <i>ነገ</i> ሩ ምናምን እንዴትና ለምን እንደዚያ እንደ ሆነ ነው።

②Archaeological Anthropology □Studies the ways of lives of past peoples by excavating and analysing the material culture/physical remains (artefacts, features and eco-facts) they left behind. Archeology ማለትን artefacts, features እና eco-facts ተጠቅመን ቀድሞ በጥንት ዘመን ይኖሩ የነበሩት ሰዎች አኗኗራቸው ምን ይመስል ነበር የሚለውን መረጃዎችን እየቆፈርን□ □ ስናጠና ነው።

□Artefacts are material remains made and used by the past peoples and that can be removed from the site and taken to the laboratory for further analysis.

አያቹአ የጥንት ሰዎች የሚጠቀሙበት Materials ሆነው ነገር ግን ዛሬም ወደ Laboratory ምናምን ወሰደን ለምርምር ልንጠቀምባቸው የምንችላየው እቃዎች ናቸው "Artefacts" የሚባሉት።

ለምሳሌ፦ Tools, ornaments, arrowheads, coins, and fragments of pottery

□Features are like artifacts, are made or modified by past people, but they cannot be readily carried away from the site.

እነዚህን hArtefacts የሚለያቸው "ካሉበት አንስታቿቸው ወደ Lab ምናምን መውሰድ አትችሉም□♂።"

ለምሳሌ፦ ancient buildings, fireplaces, steles, and postholes(የጥንት ጉድጓዶች)
□Eco-facts are nonartefactual, organic and environmental remains such as soil, animal bones, and plant remains that were not made or altered by humans!
እነዚህ Materials አይደሉም ነገር ግን Physical remaining ናቸው፣ ሰው ያልፈጠራቸው ነገር ግን ሰው የሚጠቀምባቸው ናቸው፣ ከላይ የዘረዘርናቸው□.
□The most important Subfields of Archeology□:
የሚከፋፋል ነገር በዛ አ□ <i>ገ</i> ና ምን አይታቹ□ እንቀጥል…
□Prehistoric archaeology investigates human prehistory and prehistoric cultures.
□Periodኡ ከዛሬ 6000አምት በፊት እስከ መጀመሪያው Artifacts (the first stone tools) ፦ማለትም ከ2.5billion አመት በፊት ያለው ነው Prehistory ሚባለው።
□Historical Archeology focuses on the cultures of people who used writing and about whom historical documents have been written.
ይህ ግን ከ6ሺ አመት ወዲህ ያለውን ውፍ፣ ቋንቋ ምናምን ከተጀመረ ወዲህ ያለው ታሪክ ላይ ትኩረት የሚያደርባ ነው።

Linguistic Anthropology

Studies contemporary human languages as well as those of the past, is divided into four distinct branches or areas of research.

ከስም እንደምትረዱት ከቋንቋ *ጋ*ር በተያያዘ ጥናትም የሚያደርባ የAnthropology Branch ነው።

□Structural /Descriptive Linguistics

Studies the structure of linguistic patterns. It examines sound systems, grammatical systems, and the meanings attached to words.

በቀላሉ Descriptive linguistic በጥንት ዘመን ሰዎች ይጣባቡበት የነበረውን ቋንቋ grammaticallyም ምቹ እንዲሆነ በማድረግ፤ ሚጨመረውን በመጨመር አንድ ላይ Compile አድርጎ ጣስቀመጥ ነው።

□Ethno-linguistics (cultural linguistics) examines the relationship between language and culture.

ይህ የlinguistic branch ትኩረት ያደረገው የሰዎች ቋንቋ አስተሳሰባቸውን□፣ አነ*ጋገራቸውን*□፣ ድርጊታቸውን በአጠቃላይ በህላቸውን እንዴት ነው affect ሊያደርግ የሚችለው የሚለው ላይ ነው።

□Historical linguistics Focuses on the comparison and classifications of different languages to differentiate the historical links between them.

ይህ የተለያዩ ቋንቋዎችን ታሪካዊ አመጣጥ ወይም ከጊዜ ወደ ጊዜ እንዴት እያደጉ እንደመጡ የሚያሳይ ነው።
□Socio-linguistics: Investigates linguistic variation within a given language.
ሁሉም ሰው የሚናገረው ቋንቋ አዚህ አለም ላይ የለም! የዚህ ምክንያቱ ደባሞ የምናድግበት Society፣ የቋንቋ accent (ቅላፄ□)ስለዚህ Social life እና ቋንቋ Related መሆናቸውን እንረዳለን።
እስኪ እንጠቅልለው□
Linguistic anthropology generally focuses on the evolution of languages.
4Socio-Cultural Anthropology
□is the largest sub-fields of anthropology.
□It deals with human society and culture.
Society እና Culture ምንድናቸው 🗆
่ Society(ฑขณ∆กำ) is the group of people who have similar ways of life.

□Culture(ุ๋๋าขล) is a way of life of a group of people.
Socio-cultural anthropologists engage in two aspects of study. ቅድም ያየናቸው Ethnography እና Ethnology. ረሳቹት?? Okay ላስታውሳችሁ፦
Ethnography:- በተወሰነ Community, Culture ወይም Society ላይ detailed የሆነ Sceintific study ስናደርገ ማለት ነው።
Ethnology ደባሞ የተለያዩ Culture, Society Compare እያደረባን ስናጠና ማለት ነው።
ለዛሬ እዚህ ላይ እናብቃ!□
በቀጣይ Basic Features of Anthropology እና Misconceptions about Anthropology አይተን Unit 2 እንጀምራለን።
#Anthropology (Continued)
1.3 Unique/Basic Features of Anthropology
□What Makes Anthropology Unique?
Anthropologyን ከሌሎች ተመሳሳይ Subjectአች የሚለየው ነገር ምንድነው ካልን፣ የሚከተሉት ዋነኞቹ ናቸው፦

□Its Focus
□Its Method of Study.
I. Its Scope: Anthropology has broad Scope. It is the broad study of human kind, around the world and throughout time.
ከዚህ በፊት እንዳየነው Anthropology የሚያጠነጥነው (ይሄ word□) ብዙ ነገሮች ላይ ነው። ይህም ከሌሎች disciplineኦች ልዩ ያደርጓል።
2. Its Approach: In its approach anthropology is holistic, relativistic, and focused one.
☐Holistic: Holism means that an anthropologist looks at the entire context of a society when analysing any specific feature.
ለምሳሌ: አንድ Anthropologist□□ ስለ ኢትዮጵያ የቡና ስረዓት ጣወቅ ከፈለን የሀገሪቱን ባህል፣ ሃይጣኖት፣ ታሪክ□ በስፋት ጣጥናት ይኖርበታል። ይህ ነው Holism የሚያስብለው።
□Relativistic: Anthropology አንድን እምነት፣ ባህልሲያብራራ በራሱ Context ውስጥ ሆኖ ነው፣ ማለት ይህ ባህል መጥፎ ነው□♂ ወይም ጥሩ ነው□♂ በሎ Judge አያረባም።
□Focused: Anthropological studies give attention to how people perceive themselves and understand their world. ይሄኛውን አይነት Perspective Anthropologistአች "Emic Perspective" ብለው ይጠሩታል።

□lts Approach

3. Its Method of Study: Anthropology is highly dependent on qualitative research (quantitative ካለ እንዳትሸወዱ□) to understand the meaning behind any human activity.
□Misconceptions about anthropology
እስኪ የተለያዩ ሰዎች ስለ Anthropology ያላቸውን የተሳሳተ መረዳት እንመልከት፣
□Anthropology is limited to the study of "primitive"□ societies. ነገር ግን ይህ ትክክል አይደለም! Anthropology ስለ ጥንት/ስለ ቀደሙት ሰዎች/ነገሮች ብቻ ሳይሆን በአሁን ዘመን ስላሉትም□♂ የሚያጠና ነው!
DAnthropologists only study the rural people and rural areas. ነገር ግን ስለ urban Peoples እና ስለ urban areasም ያጠናል [Urban Anthropology].
□Anthropology is the study/analysis of fossil evidences of the proto-humans like that of Lucy/Dinkeneshe. ስለ እነዚህም ያጠናል ነባር ግን anthropology ስለ human Evolution ብቻ ነው የሚያጠናው ካልን ስህተት ነው።
እነዚህና የመሳሰሉት ጣብራርያቸው ስለ anthropology የተሳሳቱ ናቸው! ድንገት ፈተና ላይ ከመጡ miss ልታረጓቸው አይገባም!□

OWIT TWO

Human Culture and Ties that Connect

በዚህ Chapter ስር በስፋት የምናየው "The anthropological concept of culture and helps students to increase their understanding the role and impact of culture in human life"

□What Culture is and What Culture isn't

ምናልባት Culture ማለት ምን ማለት ነው ብትባሉ "ባህል" ልትሎኝ ትችላላቸሁ። ባህል ማለትስ ምን ማለት ነው? ብንባል የማንነት መገለጫ□። ነገር ግን ባህል እንዲህ በቀላሉ አይብራራም!

Alright, Now let's see some best definition about Culture.

□Culture is a system of learned behavior shared by and transmitted among the members of the group.

በተወሰኑ ሰዎች መካከል የተለመደ፣ እነዚያ የአንድ ቡድን ሰዎች የሚ*ጋ*ሩት የተለመደ ባህሪ ነው ባህል የሚባለው።

□Culture is a collective heritage learned by individuals and passed from one generation to another.

በሰዎች የተለመደ፣ ከትውልድ ወደ ትውልድ ሲተላለፍ የመጣ ቅርፅ ነው።

□Characteristic Features of Culture

1. Culture Is Learned: Culture is not transmitted genetically rather; it is acquired through the process of learning.

ባህል በዘር አይተላለፍም፣ ነገር ግን በመጣር ልታገኙት የምትችሎት ነው።

This process of acquiring culture after we born is called enculturation.

□ Enculturation is specifically defined as the process by which an individual learns the rules and values of one's Culture.

"ኢንከልቸሬሽን"□ አንድን ባህል ለመልመድ የምታልፉበት Process ነው። ለምሳሌ፦ ቋንቋውን መልመድ፣ አለባበሱን ማድረግ..

2. Culture Is Shared

ሌላው የCulture Characteristics ይሄ ነው፣ ማለትም Culture Society ውስጥ ባሉት ቢያንስ ሁለት/ሶስት ሰዎች□□□ የሚጋሩት መሆን አለበት። እንጂ አንድ ሰው ከመሬት ተነስቶ የራሴ የሆነ አለባበስ□ና ቋንቋ□ አለኝ ስለዚህ የራሴ #Culture አለኝ ማለት ትክክል አይደለም።□♂

3. Culture is Symbolic

□ባህል በምልክት ሊ*ገ*ለፅ የሚቸል *መሆ*ን አለበት፣ ለምሳሌ ሌላ *ሀገር ሄዳ*ቸሁ አረንዳኤ፣ ቢጫ፣ ቀይ የለበሰ ሰው□□ ስታዩ በፍጥነት ኢትዮጵያዊ□ እንደሆነ ትገምታላቸሁ! □Symbol is something verbal or nonverbal, within a particular language or culture that comes to stand for something else.

4. Culture is All Encompassing

□Culture is the sum total of human creation: intellectual, technical, artistic, physical, and moral!

ባህል እንደምናስበው ቀላል ነገር እንዳይመስላቸሁ□፣ ስለ አንድ ህዝብ ባህል እያጠናቸሁ ነው ማለት፣ ስለዚያ ህዝብ አስተሳሰብ□፣ አነ*ጋገ*ር□፣ ድርጊት□□ እና የመሳሰሉት ነገሮችንም ማጥናት ይኖርባችኋል።

5. Culture is Integrated

Cultures are not haphazard collections of customs and beliefs. ባህል ቅርፅና መጣጣም ያጣ የትውፊትና የእሴት ውቅር አይደለም። [አጣርኛዬ ከበዳቹ አ□□]

ለምሳሌ፦ የሰው ልጅ አካል ውስጥ ብዙ System አለአ (Respiratory system, Digestive System, Reproductive...Bio ረሳችሁ□) እነዚህ አንድ ላይ መጥተው ነው አካላችን ጤነኛ ሚሆነው፣ Cultureም ልክ እንዲሁ ነው□:- እሴቱ፣ ቋንቋው፣ አለባበሱ ምያምን አንድ ላይ Integrated ሆነው ነው ጤነኛ Culture ሚፈጠረው።

6. Culture Can Be Adaptive and Maladaptive

ይሄ ማለት ለምሳሌ፦ የሰው ልጅ hTechnology□ ጋር Adapt ማደረጉ (ምልምዱ) በብዙ ጠቅሞታል፣ ነገር ግን ደግሞ በዚያው ልክ ብዙ Side effect አለው።[Maladpativeness]

Cultureም ልክ እንደዚሁ ነው Adapt ካደረ*ጋ*ቸሁት ጥቅም ሲኖረው□ ምናልባትም ደ**ባ**ሞ ችግርም ይኖረው ይሆናል[Maladpative].

7. Culture is Dynamic

□Culture is changing constantly as new ideas and new techniques are added as time passes modifying or changing the old ways.

አየውሳቸው Culture አዳዲስ *ህ*ሳብ እየተጨመረበት በመጣ ቁጥር በየጊዜው ሊቀያየር ይቸላል። Static ነው ካለ እንዳትሰሙ□♂

□Elements of Culture

Two of the most basic aspects of culture are material and nonmaterial culture.

1Material Culture

□Material culture consist of man-made objects such as tools, implements, furniture, automobiles, buildings, dams, roads..

ከስሙ ራሱ እንደምትረዱት የቅርፃቅርፅ፣ የሚታዩት ነገሮች ባህል ነው። እኛ ባህል/Culture የሚ*ማ*ስለን አለባበስና ቋንቋ ምናምን ብቻ ነዋ□

$\hfill\square \mbox{The physical substance}$ which has been changed and used by man.
የሰው ልጅ የፈጠራቸውና እራሱ የሰው ልጅ እየቀያየረ ሊጠቀምባቸው የሚቸል ናቸው።
□It is referred to as Civilization.
2Non-Material Culture
እንዳይበዛ ለዛሬ እዚህ ላይ ይብቃን□ቀጣይ ሳምንት ቀጥለን እንመለከታለን፥ እያነበባቸሁ□♂ መልካም ጊዜ!
□ #Anthro (continued)
□Chapter Two
□Non-Material Culture
$\Box Non-material$ culture consists of the words the people use or the language they speak, the beliefs they hold, values and virtues they cherish, habits they follow.
ይሄ ደባሞ እኛ በተለምዶ የምናውቀው ነው፦ የዚያ ህዝብ አመለካከት፣ ትውፊት፣ ልጣዳቸው፣ ቋንቋቸው እና የመሳሰሉት ነገሮቻቸው " Non-material Culture" ነው

ሚባለው።

□Some of the aspects of non-material culture:- (መንለጫዎቹን ደባሞ እንመልከት)
□Values: are the standards by which member of a society define what is good or bad, beautiful or ugly.
Value (እሴት) ማለት ህብረተሰቡ ጥሩ ነው□ ወይም <i>ሙ</i> ጥፎ ነው□ ብሎ Judge ያደረገው ነገር ነው።
☐Beliefs: are basically Assumptions that refer to the acceptance that something exists or is True, especially without proof.
Beliefs (እምነት) ደባሞ አንድ ነገር ትክክል/እውነት ሊሆን እንደሚቸል አምኖ መቀበል ማለት ነው።
እስኪ <i>ሁለቱን</i> በምሳሌ እንረዳ:- ምጁሉ ላይ የሚ <i>ገ</i> ኘው ምሳሌ እንዲህ ይላል፦
"Education is Good" ይሄ የAmerica Society ውስጥ basic #Value ነው።
"Grading is the best way to evaluate Students" ይሄ ደባሞ እምነታቸው ነው። [ይሄ እምነት አይደል <i>ሞ</i> ከራ ሚያበላን□]
□ከኔ <i>ጋር ናች</i> ሁ! <i>እንቀ</i> ጥል
□Norms: are ways of behaving that are considered normal in a particular society.

"Norm" ማለት ልማድ፣ ትውፊት የምንለው ነገር ነው። ለምሳሌ የበአል የበአል ሰምን በሬ□ እያረዱ□፣ ቅርጫ እየተከፋፈሉ በአሉን ሚያከብሩት ነገር Social Norm ነው□

□Types of Norms (Informal)

1. Folkways: are informal rules and norms that, while not offensive to violate, are expected to be followed.

ይህ ማለት ለምሳሌ Taxi ውስጥ ለትልቅ ሰው መቀመጫ ካልለቀቃችሁ□ ችግር የለውም፤ ማንምም አይፈርድባችሁም፤ ነገር ግን በSocietyው የተለመደው ከትልቅ ሰው ስር መነሳት ነው።

2. Mores [P&N]: are also informal rules that are not written, but, when violated, result in severe punishments and social sanction upon the individuals.

ይህ ደግሞ ለምሳሌ፡ የህብረተሰቡ አባል ሆናችሁ ብትሰርቁ ወይ ደግሞ ሰው ብትገድሉ ትቀጣላችሁ□! ህግ ምናምን ስላለ ብቻ አይደለም ነገር ግን እንዲህ አይነቱ ነገርም በSocietyው መካከል የተወገዘ ስለሆነ።

Mores distinguish the difference between right and wrong, while folkways draw a line between right and rude.

□Cultural Unity and Variations

አንዳንድ Cultural Features በሁሉም Culture ውስጥ ይገኛሉ [Universal], አንድአንዱ ደባሞ በአብዛኛው ውስጥ ይገኛል ነገር ግን በሁሉም አይደለም [General], ሌሎች የባህል መገለጫዎች ደባሞ በተወሰኑ ባህላት ውስጥ ብቻ ነው ሚገኙት [Particular].

ለምሳሌ፣ Exogamy ከአንድ በላይ ሚስት ማግባት በሁሉም ማህበረሰብ ባህል የተከለከለ ነው"ሞጆሉ ነው ያለው□ እንጂማ ስንት እናውቃለን.. ይሄ አሁን Universality ነው።

ሌላ ደግሞ የሴት ልጅ ግርዛት ለምሳሌ በአብዛኛው የአለጣችን Culture ውስጥ የተከለከለ ነው..ይሄ Generality ነው

እና ደግሞ ሌላው የParticular ምሳሌ የሀገራችንን ደቡብ ህዝቦች አፋቸውን አይታችሁ ታውቃላችሁ የስረኛው ከንፈራቸው ላይ የሆነ ክብ ነገር አድርገውበት ምናምን□□□□

እየኅባቸው ነው□

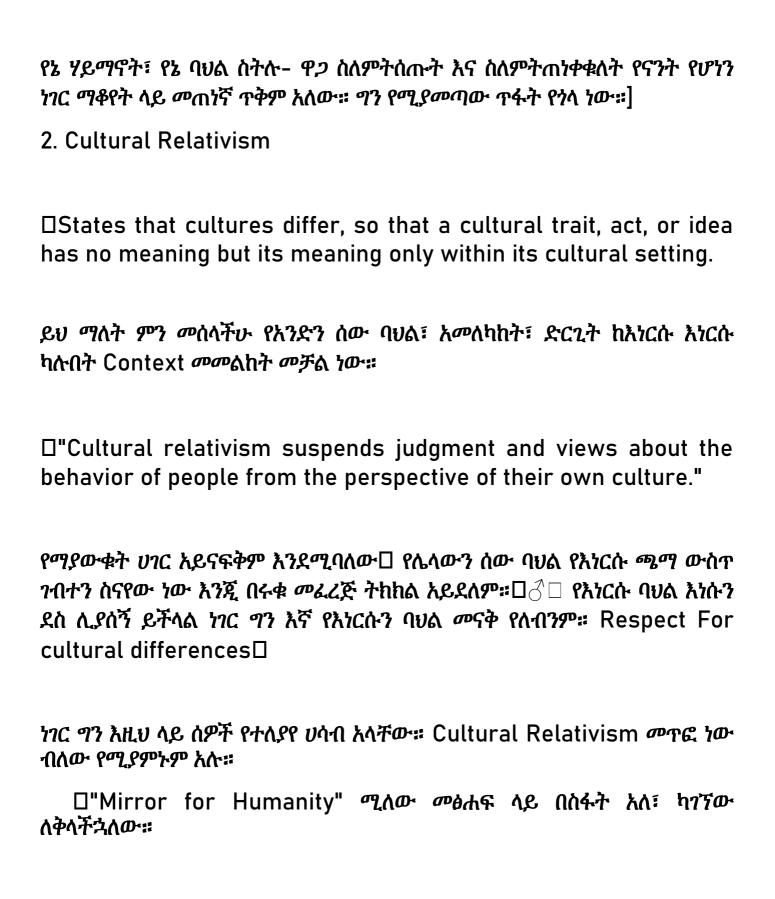
□Evaluating Cultural Differences

1. Ethnocentrism: refers to the tendency to see the behaviors, beliefs, values, and norms of one's own group as the only right way of living and to judge others by those standards.

Ethnocentrism ማለት የኔ ባህል፣ ሃይማኖት ፣ አመለካከት ...ይበልጣል ብሎ ማሰብና የሌላው ትክክለ እንዳልሆነ Judge ማድረግ (መፈረጅ) ነው። ይህን ለመረዳት እሩቅ መሄድ አይጠበቅባችሁም፥ እዚሁ አገራችን ይህ ክፉ ዘር በሀይማኖት እና በብሔር ሰዎች ሲያባላ ቆይቷል (አሁንም ሳይቀር)።

□Ethnocentrism is not characteristic only of complex modern societies. [በጥንት ጊዜም የነበረ ነው፥ በቅርብ የጀመር የዘመኑ ችግር አይደለም።]

በነገራችን ላይ, Ethnocentrism ጥቅም አለው፦ " in preserving traditions of one's own culture." [የራሳችሁን ባህል ለማስጠበቅ ይጠቅማል- ሁሌ የኔ ባህል፣

3. Human Rights

መቼስ ይህን እንደገና ባብራራላቸሁ ለቀባሪ ማርዳት ይሆንብኛል□

"The idea of human rights challenges cultural relativism by invoking a realm of justice and morality beyond and superior to the laws and customs of particular countries, cultures, and religions."

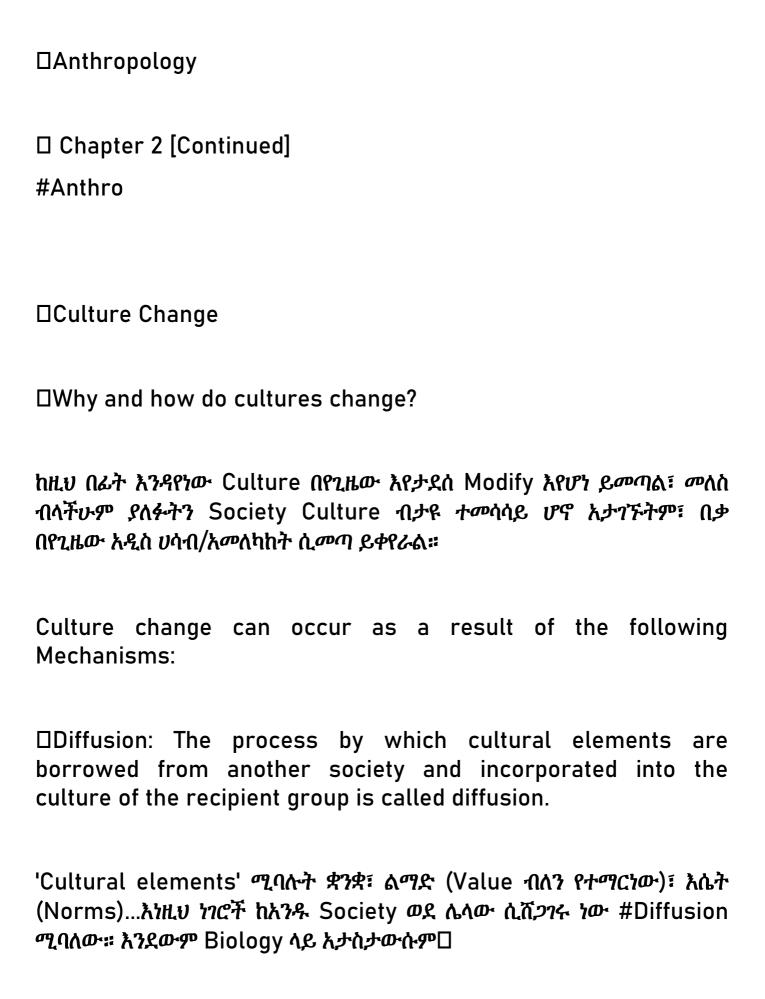
እንዴት መሰላቸው "የሰው መብት ከባህል፣ ከትውፊት ምናምን በላይ ነው።" ለምሳሌ ሰዎችን መግደል፣ ባሪያ ጣድረግ፣ ሴቶችን መጨቆን □ባህላቸው የሆነ ጣህበረሰብ ልክ ቅድም Cultural difference ስለሆነ Respect ጣድረግ አለብን እንላለን?? አይሆንም! Humans have the right to not be murdered, injured, or enslaved or imprisoned without charge!

ስለዚህ እንዲህ አይነቱን የሰውን መብት የሚጋፋውን Culture, Condemn እናረጋለን (እንኮንናለን) እንጂ መቻቻል ነው ምናምን ብለን ዝም አንልም።

ለዛሬ እዚህ ላይ ይብቃን□

- 1. 'Folkway' is an example of
- (A) Social Norm
- (B) Social value
- (C) Social sanction
- (D) None of these

2. Which is from the following is the least strictly enforced?
(A) Folkway
(B) Mores
(C) Taboos
(D) None of these
3. Which one of the following is most strictly enforced?
(A) Folkway
(B) Mores
(C) Taboos
(D) None of these $\Box A$ taboo is an activity or behavior that is forbidden, prohibited or otherwise outside of what is considered acceptable in society
4. Non-Material culture is also called
(A) Apparent culture
(B) Implicit culture
(C) Symbolic culture
(D) None of these
Answer□
1. A 2. A 3. C 4. C

$\Box \mbox{Diffusion}$ is direct when two cultures trade with, intermarry among, or wage war on one another.
አንዱ ባህል ከሌላው በቀጥታ ሲኮርጅ□ ማለት ነው።
☐ Diffusion is forced when one culture subjugates another and imposes its customs on the dominated group.
ይህ ደግሞ ለምሳሌ በCivilization ስር የነበረው Society የእነዚያን Colonize ያደረጉትን ሰዎች ባህል በግዴታ ሊቀበል ይችላል።
□Diffusion is indirect when items or traits move from group A to group C via group B without any firsthand contact between A and C.
ይህን Physics ላይ <i>ጎ</i> በዝ የሆኑ ይረዱታል "zeroth law o thermodynamics"□□ ከስሙ እንደምትረዱት indirectly በአማላጅ በኩል□ ባህሉን መቀበል ነው።
2. Acculturation
□Is the exchange of cultural features that results when groups have continuous firsthand contact.
ይህ ደግሞ ሁለቱ የSociety አካላት #ቀጣይነት ያለው ግንኙት/firsthand contac ሲኖራቸው ነው።
□"This usually happens in situations of trade or colonialism." ይህን hForced diffusion የሚለየው Continuous መሆኑ ነው።

3. Invention

□The process by which humans innovate, creatively finding solutions to problems is a third mechanism of cultural change.

የተለያዩ ነገሮች invent ሲደረጉ ባህል መቀያየሩ ሚታወቅ ነገር ነው። ለምሳሌ በጥንት ዘመን እናንተ ሳትወለዱ እኛ በድንጋይ ነበር እሳት የምናቀጣጥለው□ ይጎው በእናንተ ዘመን ከብሪት፣ ከዚያ electric ምናምን መጣ።

4. Globalization

□"Encompasses a series of processes, including diffusion and acculturation, working to promote change in a world in which nations and people are increasingly interlinked and mutually dependent."

እንግዲህ ዘመኑ እንደምታውቁት እየዘመነ ነው፣ ሀገራትም ከሀገራት ጋር የራሳቸው የሚያስተዋዉቁትና የሚለዋወጡት ነገሮች ስላሉ ከዚህ የተነሳ ባህላቸው ሊቀየር ይችላል። ይጎው ይሄ የምዕራባውያኑ Modernism ሀገራችንን ተጠናውቶት...□

□Marriage, Family and Kinship

1 Marriage □ □

The term marriage is not an easy terms to define.

እኛ እንደምናስበው ቀላል አንምሰላቸሁ□ by the way ኃብቻ በሁሉም Society ውስጥ አይደለም ያለው። ለምሳሌ [ከሞጁሉ] አንድ Nayar, Southern India ማህበረሰብ አለ፣ እና እዚህ ማህበረሰብ ውስጥ ተኃብቶ፣ ልጅ ወልዶ፣ ቤተሰብ መስርቶ መኖር ሚባል ነገር የለም□♂□። በአንድ Ceremony ላይ ሴቷ□□ አንዱን ሸበላ□♂□ ትይዝና ስነ ስርዓቱን ተካፍለው ሚፈልጉትን አድርገው ከጨረሱ በኃላ ይለያያሉ፣ በቃ

ከዚያ በኃላ እሱም አያውቃትም እሷም አታውቀውም። እንዲህ አያስጠላም??□ እና ሚገርጣችሁ እንዲህ አይነትም Society አለ ለማለት ነው።
#Anthro
□Rules of Marriage
□Societies also have rules that state whom one can and cannot marry. □The most common form of prohibition is mating with certain type of kin that are defined by the society as being inappropriate sexual partners. These prohibitions on mating with certain categories of relatives known as incest taboos.
□"Incest taboos" ማለት በጣም የሚቀራረቡ የስጋ ዝምድና ያላቸው ሰዎች [Nuclear Family] ሲጋቡ ማለት ነው። ለምሳሌ mother-sons, father-daughters, and brother-sisters. እንዲህ አይነት ደባሞ የተከለከለ ነው። በፈጣሪም በህብረተሰቡም ዘንድ።□
□Marriage is, therefore, a permanent legal union between a man and a woman. It is an important institution without which the society could never be sustained.
ስለዚህ <i>ጋ</i> ብቻ የSocietyው ህልውና እንዲቀጥል በማድረግ ውስጥ ትልቅ ሚና አለው። ደግሞም አምላክ የፈጠረው ስርዓት ስለሆነ ቅዱስ ነው።□
በቀጣይ የምትጣሩት ከዚህ ትንሽ ከበድ ያለና በዛ የሚል ነው፥ ስለዚህ ከስር ከስር አንብቡ። ከሰዓት quiz□□□
ጥያቄና አስተያይት□

□Course - Social #Anthropology
□Chapter Two - Human Culture
☐Mate Selection: Whom Should You Marry?☐
በእርባጥ ይህን በዚህ እድሜ መጣራቸን ይጠቅጣናል። ስለዚህ ጣንን እናባባ?□ ከመሬት ተነስተህ ያጣረቸህን ሁሉ አገባለው ብትል አይሆንም፣ አንቺም እንደዛው።
1. Exogamy: is the rule by which a man $\square \circlearrowleft \square$ is not allowed to marry someone \square from his own social group.
ይህኛው በአንድ ማህበረሰብ ውስጥ የምትኖሩ ከሆነ መጋባትን የሚከለክል ህግ ነው። አስባቸሁታል ሰፈር ውስጥ አብራቸሁ ያደጋቸሁትን፣ የምታፈቅራትን ልጅ አታገባም ሲባል□□
In fact, there are some definite reasons for which practice of exogamy got approval.
□የመጀመሪያ በተለይ በድሮ ዘመን (አሁንም በንጠራጣ አከባቢ) በአንድ ማህበረሰብ የሚኖሩ ሰዎች Probably የስጋ ዝምድና ስለሚኖራቸው፣ የአንትን Society ሴት ማግባት፣ እህትን እንደማግባት ነው ሚቆጠረው።
□Attraction between a male and female gets lost due to close relationship in a small group.
አንድን ነገር Adapt ካደረ <i>ጋ</i> ቸሁት (ከለመዳቹት)፥ ከጊዜ ቆይታ በኃላ እርካታ ላታገኙበት ትችላላችሁ፤ ልክ እንደዚያው በአንድ ማህበረሰብ ውስጥ ካደ <i>ጋ</i> ቸሁት ሰው <i>ጋር</i> ተ <i>ጋ</i> ብቶ ለመኖር እርካታ ላይሰጣችሁ ይችላል።

2. Endogamy: A rule of endogamy requires individuals to marry within their own group and forbids them to marry outside it. ይህ ደባሞ የExogamy ተቃራኒ ነው። እዚህ ላይ ከSocietyአችሁ ውጪ ማባባት አይፈቀድም። □Religious groups such as the Amish, Mormons, Catholics, and Jews have rules of endogamy. □Castes in India and Nepal are also endogamous. ይሄኛው በብዙ ሃይማኖትና ባህላት ዘንድ ታዋቂ ይመስለኛል። ከእነሱ ሀይማኖት እና ባህል ውጪ ኃብቻን አይፈቅዱም። 3. Preferential Cousin Marriage: This type of marriage is practiced in one form or another in most of the major regions of the world. There are two types: □Cross Cousin: are children of siblings of the opposite sex. ይህ ማለት "የእናቴ ወንድም ልጆች እና የአባቴ እህት ልጆች" ሲጋቡ ማለት ነው። ልብ በሉ□ ደባማችሁ አንብቡት! □Parallel Cousins: is when marriage takes place between the children of the siblings of the same sex. ይሄ ማለት ደባሞ "የእናቴ እህት ልጆች እና የአባቴ ወንድም ልጆች" ሲ*ጋ*ቡ ማለት ነው። ንብቶአቹዋላ Parallel ሲል ተመሳሳይ ፆታ ያላቸው ናቸው ሚጋቡት ማለቱ

አይደለም፥ ነገር ግን parallel የተባለው በእናት \square እህት $\square \supsetneq \square$ እና በአባት \square ወንድም \square

ልጆች መካከል መሆኑ ነው።

$\Box \text{The most common form of preferential cousin marriage is between cross cousins.}$										
ከዚያኛው ይልቅ Cross Cousin ነው አብዛኛው ሰው የሚጠቀምው።										
4. The Levirate and Sororate										
The Liverate: is the custom where by a widow is expected to marry the brother (or some close male relative) of her dead husband.										
ይሄኛው "ባሏ የሞተባት ሴት□□ የባሏን ወንድም ወይም የቅርብ ዘመድ□∂□ ስታገባ ማለት ነው።"										
$\hfill\square$ The Sororate: is the custom where by a died women's husband is expected to marry a Sister (or some close female relative) of his died wife.										
ይሄ ደግሞ "ሚስቱ የሞተቸበት ባል□ በሞተቸው ሚስቱ ፋንታ የሚስቱን እህት ወይም የቅርብ ዘመድ□♀□" ሲያገባ ነው።										
□Number of Spouses										
ስንት እጮና ይኑረን? ሚለውን እዚህ ስር እናያለን፥ አሁን ነገሩ ወደ እኛ እየመጣ ያለ ይመስላል□										
□Monogamy: the marriage of one man to one woman at a time. Maths ላይ One to One ብላችሁ እንደተግራቹት አይነት ነው□										

□Polygamy: marriage of a man or woman with two or more mates. Polygamy can be of two types.
🗆 Polygyny: [ፖሊጂኒ] the marriage of a man to two or more women at a time.
🗆 Polyandy: [ፖሊያንዲ] the marraige of a woman to two or more men at a time.
ለምሳሌ ቅድም ያየነው "The Sororate" ላይ አንዱ ሚስቱ የሞተችበት ባል እህቷን ካንባት፣ ሁለት ሴቶች□♀□□ ስላንባ "Sororal Polygyny" ይባላል።
የሚገርጣችሁ Polygamy "Advantage"ም አለው ይባላል 🛘
□It produces more children, who are considered valuable for future economic and poltical assets.
ልጆች ሲበዙ ከእነዚያ መሃል አንዱ አድን ሃብታም ከሆነ ለቤተሰቡ ኢኮኖሚ ጥሩ ነው። ይህ ግን አጥጋቢ አይደለም□
□DisAdvantageኡን ካየን ደግሞ በሚስቶች መካከል መቀናናት ሊፈጠር ይችላል (አንዷ በሌላው ስትቀና)□
□Economic Consideration of Marriage
እስኪ አሁን ደ ግ ሞ በ <i>ጋ</i> ብቻ ጊዜ ሊኖሩ ሚቸሉ ወጪዎችን እንይ□

□These may take place either before or after the marriage can be divided into three categories:
1. Bride Price
2. Bride Service
3. Dowry
1. Bride Price: ሌላ ስሙ "Bride Wealth" ነው፥ is the compensation given upon marriage by the family of the groom□ to the family of the bride□.
የሙሽራው ቤተሰብ ለሙሽራይቱ ቤተሰብ ካሳ [Compensation] ሲሰጥ ነው። ይህ እንደምታውቅት በብዙሃኑ አፍሪካውያን ዘንድ የተለመደ ነው።□
2. Bride Service: is when the groom works for his wife's family.
ይህ ደግሞ በመፅሐፍ ቅዱስ□ ዘፍጥረት ላይ አንብባቸሁ ከሆነ ያዕቆብ□∂□ የላባን ልጅ ራሄልን□♀□ ለማግባት ሲል የላባ□ ቤት ውስጥ ለ14 አመት ላባን አገልግሎት ነበር። ስለዚህ Bride Service ማለት ሙሽራው ሙሽራይቱን ለማግባት ቤተሰቧን ሲያግዝ ማለት ነው።
3. Dowry: involves a transfer of goods or money in the opposite direction, from the bride's family to the groom's family.
ይሄኛው ወንዶች
□Post-Marital Residence

□ Is where the newly married couple lives after the marriage ritual is governed by cultural rules, which are referred to as post-marital residence rule. እኔና ሚስቴ ከተጋባን በኃላ የት እንኑር የእነሷ ቤተሰቦች ጋር ወይስ የኔ ቤተሰብ ጋር ወይስ ሌላ ቦታ🗌 እነዚህን ያዟቸው□□ ፈተና ላይ አይቀሩም!! □Patrilocal Residence: the married couple lives with or near the relatives of the husband's father. የተጋቡት እጮኛምቹ ከባልየው አባት ቤተሰብ ጋር ሲኖር ማለት ነው። Matrilocal Residence: the married couple lives with or near the relatives of the wife. የተጋቡት እጮኛሞቹ ከሚስትየው ቤተሰብ ጋር ሲኖሩ ማለት ነው። □Avunculocal Residence: The married couple lives with or near the husband's mother's brother. የተጋቡት እጮኛሞቹ ከባልየው እናት ወንድም ጋር ሲኖሩ ማለት ነው። □Ambilocal/Bilocal Residence: The married couple has a choice of living with relatives of the wife or relatives of the husband. የተጋቡት እጮኛሞቹ ከሚስትየው ወይም ከባልየው ቤተሰብ የፈለጉት ጋር ለመኖር ምርጫ ሲኖራቸው ማለት ነው። □Neolocal Residence: The Married couple forms an independent place of residence away from the relatives of either spouse. የተጋቡት እጮኛሞቹ ከራሳቸው ቤተሰብ ርቀው የራሳቸው መኖሪያ ስፍራ ሲኖራቸው

ማለት ነው። ብዙዎቻችን የሚመቸን ይሄ ነው ⊙ □።

ለዛሬው ይህ በቂ ነው 🛘 Anthropology ማንበብን ይፈል*ጋ*ል፣ በደንብ በርትታችሁ አንብቡ ከዚያ በኃላ A/A+ አመጣ ይሁን የሚል ስጋት አይገባቹም□ ጥያቄ ምናምን ካላችሁ□ □#Anthropology Freshman Course **CHAPTER THREE** □Human Diversity, Culture Areas and Contact in Ethiopia □Human Beings & Being Human: What it is to be human? በዚህ ስር የምናየው ስለ ሰው ልጆች እንዲሁም ሰው ስለዚህ መሆን ነው። ሰው□□

□"Kluckhohn" correctly pointed out: "Anthropology holds up a great mirror to man and lets him look at himself in his infinite variety."

መሆን ማለት ምን ማለት ነው።

ይህ ሰው "አንትሮፖሎጂ ሰው ወደራሱ ዘወር ብሎ እንዲመለከት የሚረዳው ሰብጀክት ነው።" ብሏል። እናም በዚህ ምዕራፍ ስር የምናየው፦ "በአለም ላይ ያሉ ሰዎችን የሚያመሳስለው ምንድነው□□♂? በአለም ላይ የተለያዩ ቋንቋዎች እና ባህላት እንኤት ተፈጠሩ?□ የሰው ቆዳ Color እንኤት ተለያየ?, etc.

ስለዚህ በስፋት የምናየው:
□What does every human culture do?
□What things do only some cultures do?
□Why aren't all human cultures the same?
□How does humanity change through time?
ለእነዚህና ለመሳሰሎት ጥያቄዎች መልስ የምናገኘው ሁለት መንገዶችን በመጠቀመ ነው።
□Comparative Approach [Cultural Relativism]፦ ይህ ባለፈወ እንዳየነው፥ ባህሎችን ስናነፃፅር አንዱ ከሌላው እንደሚበልጥ ለመፈረጅ ወይም 'Judge ለማድረግ አይደለም። ነገር ግን ይህኛው "Comparative Approach" የሚለወ "ባህሎች ለምን እና እንዴት ተለያዩ□ የሚለውን ለመረዳት አንዱን ባህል ከሌላው ጋር እያስተያየን እና እያነፃፀርን ብንመለከተው ይጠቅማናል ነው።
□Evolution ፦ ይህም እንደምታውቅት የዝግመት ለውጥ□□♂□□ ፅንሰ ሀሳብ (Concept) በውስጡ የያዘ ሲሆን የሰው ልጅ ባዮሎጂካል (አካላዊ) ለውጥ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተለወጠ ስለመጣ ያ ነገር ደግሞ በባህሉ ላይ ተፅዕኖ አሳድሯል። እንዴት□
□Human biology affects human culture; and similarly, human culture affects human biology.

ማለትም ለምሳሌ በጊዜ ሂደት የሰዎች "Brain size"□ እየጨመረ/ እያደነ እንደመጣ ከ"Human Biology" ማረጋነጥ እንችላለን። ያ ነገር ደግሞ የሰው ልጅ አስተዋይ እንዲሆን እንዲሁም በቋንቋ መግባባት ላይ ነበዝ እንዲሆኑ ረድቷቿል። በዚህ መንገድ ነው የሰው ልጅ ባዮሎጂካል ለውጥ ባህሎና ላይ ተፅዕኖ ያመጣው። በተቃራኒውም ለምሳሌ የከብት፣ የዶሮ እና የመሳሰሎት እንሰሳት እርባታ ያለበት አከባቢ ባህል የሚያድጉ ሰዎች ወተት□፣ እንቁላል ምናምን ስለ ሚያገኙ አካላቸው እንዲሁም አይምሮአቸው ንቁ እንደሚሆን የታወቀ ነው። በዚህም መንገድ ባህል ባዮሎጂካል ለውጥ እንደሚያመጣ

መረዳት እንቸላለን። ስለዚህ የሰው ልጅ አፈጣጠር እና እድንት የባህልም የባዮሎጇካል ለውጥም በውስጡ የያዘ ነው።

"The change in human brain has brought cultural changes in terms of increased intelligence, language and even the emergence of writing."

□This	is	why	anthropologists	use	the	term	Biocultural	to		
describe the dual nature of human evolution:										

- □Biological and
- □Cultural dimensions.

□Human beings are described as a biocultural animal.

□The Biocultural Animal

ስለዚህ ቅድም እንዳልነው የሰው ልጅ እድገት እና ለውጥ የመጣው በሁለቱ ምክንያት ነው። [Biological and Cultural factors]

እስኪ ዘርዘር እያደረግን በቀድሞው ዘመን የነበሩት ሰዎች ባህል ('Culture') በሰውነታቸው ላይ እንዴት ባዮሎጂካል ለውጥ እንዳመጣ እንመልከት፦

□በቀድሞው ዘመን የነበሩት ሰዎች ምግብ ለማግኘት እንዲሁም እሳት ለመፍጠር ድንጋይን (Stone tools) ይጠቀሙ ነበር፥ ለዚህ ደግሞ ብዙ ከሰውነታቸው ብዙ ፕሮቲን (ካሎሪ) ያባክኑ ስለነበር ያ ደግሞ በተዘዋዋሪ የሰውነታቸው ግንባታ ወይም 'Anatomy Structure' ላይ ተፅዕኖ ነበረው።

□የተለያዩ አልባሳት ወይም የሽመና ባህል (the use of clothing) በነበረበት አከባቢ ወፈፍራም ልብሶች መሰራታቸው የሰው ልጅ ሰውነት ብርድ እንዲቋቋም አስችሏቿል፥እንጂ የሰው ልጅ በተፈጥሮ እንዲህ አይነት አከባቢ መኖር ለሰውነቱ (For their Body) አመቺ አይደለም። ነገር ግን ሌሎች እንሰሳትን ብንወስድ በተፈጥሮአቸው (ምንም አይነት ባህል (ልብስ መደረብ□) ሳይስፈልጋቸው እንዲህ አይነት አየር "Arctic Environment" ውስጥ መኖር ይችላሉ።□
"All other animals can survive mainly through their biology and by relying on instinct (በተፈጥሮአቸው) rather than such cultural information except human being."
ከዚው
□Humanity [מְּשִּיאַ] is the most common term we use to use refer to human beings. Humanity stands for the human species, a group of life forms with the following characteristics:
□Bipedalism (walking on two legs)
□Relatively small teeth for primates of our size ("Primates" ማለት ዝንጀሮ□፣ ጦታ□፣ የሰው ልጆች፣ የመሳሰሉት ተመሳሳይ ዝርያ ያላቸው እንሰሳት□ ናቸው። እናም ከሌሎች 'Primates' አንፃር ትናንሽ ጥርስ ያላቸው ለማለት ነው።
🛘 Relatively large brains for primates of our size - ከሌሎች 'Primates' አንፃር ትላልቅ አይምሮ ያላቸው።
Using modern language to communicate ideas - የራሳቸው የመግባቢያ ቋንቋ□□ ያላቸው።

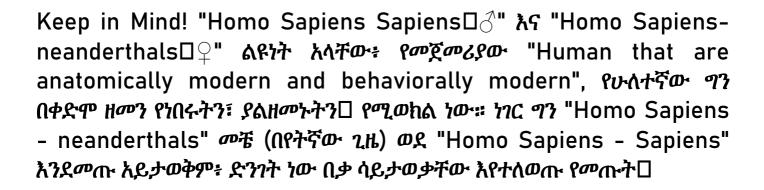
Using complex sets of ideas called culture to survive - ብዙ ነገር በውስጡ የያዘ (እሴት (Value), ወግ-ልማድ (norm)- ከዚህ በፊት ያየናቸው) እነዚህን በውስጡ የያዘ ባህል ያላቸው
እንግዲህ Anthropologistአች እንደሚሉት ከሆነ ከላይ ያሉትን የሚያሟሉት ናቸው #ሰው የሚባለው።
\Box Humanity is a general term that does not specify whether you are talking about males \Box \Diamond , females \Box \Diamond , adults \Box \Box , or children \Box ; it simply means our species- Homo sapiens sapiens- at large.
ስለዚህ እንደ አንትሮፖሎጂስቶቹ ማብራርያ #ሰው ሲባል የሰውን ዘር - "Homo Sapiens Sapiens" ነው የሚያመለክተው። እኛ ድሮ የተማርነው "Homo Sapiens" ብቻ ነበር። ነገር ግን አዲሱ የሰው ዘር የመጣው ከሁለት ሳፒየንስ ነው። (አዲሱና አሮጌው ተብሎም ተከፍሏል ወይ አትሎኝም 🗆

አጠር አድርጌ ሳብራራሳቸው "Homo Sapiens" Species (ዘር) ውለት "Subspecies" አለው።

- 1. Homo Sapiens Sapiens Modern Humans የምንባለው እኛ።
- 2. Homo Sapiens Neanderthals ከዝንጀሮ *ጋ*ር ተቀራራቢነት ያላቸው ሰዎች (ፎቶአቸውን ጎግል ላይ መመልከት ትችላላችሁ ከ50ሺ አመታት በፊት ምድር ላይ ነበሩ።)

□Origin of the Modern Human Species: Homo sapiens sapiens

አሁን 'Humanity' ስንል እያልን ያለነው በዚህ ዘመን ያለውን [Homo Sapiens Sapiens] 🛮 🖯 🗎 ርና የተወሰኑትን ያለፉትን 🗓 [Homo Sapiens - neanderthals] የሰው ልጆችን ዘር ነው።

□Cosmologies Vs. Evolutionally and Paleo-anthropological Explanations

□Modern የሆነውን የሰው ልጅ (Human) [Homo Sapiens Sapiens] አፈጣጠር [Origin] በሁለት መንገድ ነው የምናብራራው። እስካሁን ድረስ አንትሮፖሎጂስቶች ትልቁ ጥያቄ የሆነባቸው ነገር 'ስለ ሰው ልጅ አፈጣጠር' ነው። አይይ አለጣመን ከንቱ!

1. Cosmologies and Human Origins

□Cosmologies are conceptual frameworks that present the universe (the cosmos) as an orderly system - ከዩኒቨርስ (ከአፅናፈ-አለም- Cosmo ጋር አያይዘን ነው የምናያቸው። ምክንያቱም የሰው ልጅ ፍጥረት ስናይ የአለምን□ ወይም የሌሎች ፍጥረታትንም ጣየት ባድ ይላልና።

ይህ የመጀመሪያው ሀሳብ ባህላዊ ወይም ሃይማኖታዊ በሆነ መልኩ የሰውን አፈጣጠር የምናብራራበት መንገድ ነው።

እስኪ የተወሰኑትን እንይ□

□ አንድ Taoism በሚባል ባህል ውስጥ የሚያምኑት የሰው ልጅ የመጣው Yin እና Yang ከሚባሉት መንፈሳዊና ቁሳዊ ነገር ከሆኑት ነው ይላል። እና Taoists የሚያምኑት እነዚህ ነገሮች ተዋህደው ነው ይህ አለምና ሰው የተፈጠረው። □ ከፈለጋችሁ ከGoogle ላይ በሰፊው እዩ።
□አንዱ የግሪክ ፈላስፋ ደግሞ የሰው ልጅ ከዉሃ ነው የመጣው፣ የሰው ልጅ እንደዚህ ሞደርን ሳይሆን በፊት Fishlike [አሳ የሚመስል] ነበር።□ ይህ ደግሞ ጭራሽ ያስቃል□
□ሌላው ደግሞ ታዋቂውና ብዙዎች የሚያምኑበት "ይህ አለም [Cosmos] እና የሰው ልጅ የተፈጠረው በፈጣሪ ነው፣ በኤደን ገነት አዳምና ሔዋን
2. Evolutionary and paleo-anthropological perspectives on human origin
ይህ ደግሞ Scientific በሆነ መንገድ የሰውን አፈጣጠር የሚያጠና ነው።
እዚህ ስር ሁላቸንም የምናውቀው በCharles Darwin□□ የተመሰረተው "Evolution Theory - የዝባመት ለውጥ ቲዎሪ" መውሰድ እንቸላለን□
"Evolution is used to describe the cumulative effects of three independent facts."
ዝግመተ ለውጥ (Evolution) የሚከተሉትን ሶስት <i>ሀ</i> ሳቦች በውስጡ ይዟል።
□Replication: The fact that life forms have offspring;
በምድር ላይ ያሉት አብዛኛው እንሰሳት የሚወልዱ (ልጅ የሚኖራቸው□) ናቸው።
☐ Variation: The fact that each offspring is slightly different from its parents, and its siblings;

እያንዳንዱ ልጅ ደግሞ ከቤተሰቦቹ ወይም ከተወለደበት አባት እና እና ከዘመዶችሁ ይለያል። (ምናልባት ሰው በመልክ፣ በቁመና ሊመሳሰል ይችላል እንጂ የትኛውም ሰው ተመሳሳይ ሊሆን አይችልም። Motivational ተናጋሪዎቹ 'አንተን የሚመስል ሌላ ሰው ምድር ላይ የለም ሲባል ሰምታችሁ አታዉቁም' እና ሰማይ ላይ ነው□። ቀልድ ሳይሆን ግን 'ሁሉም ሰው #ልዩ ነው'።

☐Selection: The fact that not all offspring survive, and those that do tend to be the ones best suited to their environment.

[የተወለደ ሁሉም መኖር አይቀጥልም (Survive አያደርግም።) በሌላ መንገድ አድን ሌላ ልጅ እንዲኖረው ከሚኖርበት አየር ጋር መስጣጣት አለበት። ለምሳሌ Dinosaur□□ (ከ35ሺ አመታት በፊት የነበረ ፍጥረት) Survive አላደረገም ነገር ግን ደግሞ የሰው ልጅ የሚኖሩበትን 'Environment' Adapt አድርገው (ለምደው) 'Survive' አድርገው ዛሬም አለን□]

ስለዚህ የዝግመተ ለውጥ ሀሳብ በዋናነት "የሰው ልጅ ይወልዳል፥ የተወለደውም ሌላ ይወልዳል (Replication)፣ የተወለዱትም ይለያያሉ (Variation)፣ ከአየሩ *ጋር* የተስጣሙትም ይኖራሉ።" ይላል።

በቀጣይ ጊዜ የሚከተለውን እናያለን። መልካም ጊዜ 🛚

The Kinds of Humanity: human physical variation and Cultural contact areas

□Chapter - Three - last part

□The Kinds of Humanity: human physical variation

የሰው ልጅ በመልክ፣ በቁመት ምናምን ለምን የተለያየ ሆነ?

እንደሚታወቀው ሁሉም የሰው ልጅ በቁመት እና በቆዳ ከለሩ አንድ አይደለም፥ ምንም እንኳ ከአንድ ዝርያ የመጣ ቢሆንም። የተለያየ የቆዳ መልክ፣ የተለያየ ቋንቋ ምናምን መኖሩ ደግሞ ዘር ("race") የሚባለው ነገር እንዲፈጠር አድርጓል። ባዮሎጂካል በሆነ መንገድ ዘር ወይም "race" የሚለውን ስናብራራው እንደሚከተለው ነው።

"Race is a group of organisms of the same species that share similar physical (and genetic) attributes and specific geographic regions."

ማለትም ተመሳሳይ ዝርያ ያላቸው ሆነው ተመሳሳይ አካላዊ (በመዋለድ ሲወራረሱ የመጡ) እንዲሁም ተመሳሳይ መኖሪያ አከባቢ ያላቸውን የፍጥረት ቡድን ነው ዘር የሚለው።

ለምሳሌ ውሾችን□ ብንወስድ ሁሉም ተመሳሳይ ዝርያ አላቸው (same species - Canis Familiaris) ነገር ግን አካላዊ ልዩነት አላቸው። ከዚህ በፊት (20, 000 years ago) የነበሩት ውሾች ቀበሮ የሚመስሉ (wolf□ like) ነበሩ። አሁን የሚያጣምሩ አብዛኞቹ ውሾች በተፈጥሮ የመጡ (የነበሩ) እንዳይመስላችሁ□ የሰው ልጅ ነው በማዳቀል ("Selective breeding") ይህን ያመጣው። የሰው ልጅን ዘር ከዚህ ትንሽ ለየት የሚያረጉ የተለያየ ቁመናና የቆዳ መልክ መምጣቱ ዋነኛ ምክንያቱ "Geographical adaptation" ነው።

□Just Like any other living thing, human beings adapt to their environments through an evolutionary process.

የምንኖርበት አከባቢ ወይም ባህል በባዮሎጂካል ጣንነታችን ላይሆን ምን ያክለ ተፅዕኖ እንዳለው ያለፈው ሳምንት በዝርዝር ጣየታችን ይታወሳል። የቆዳ መልክ ("Skin Color")ም ብትወስዱ ከ"Adaptation" የመጣ ነው።

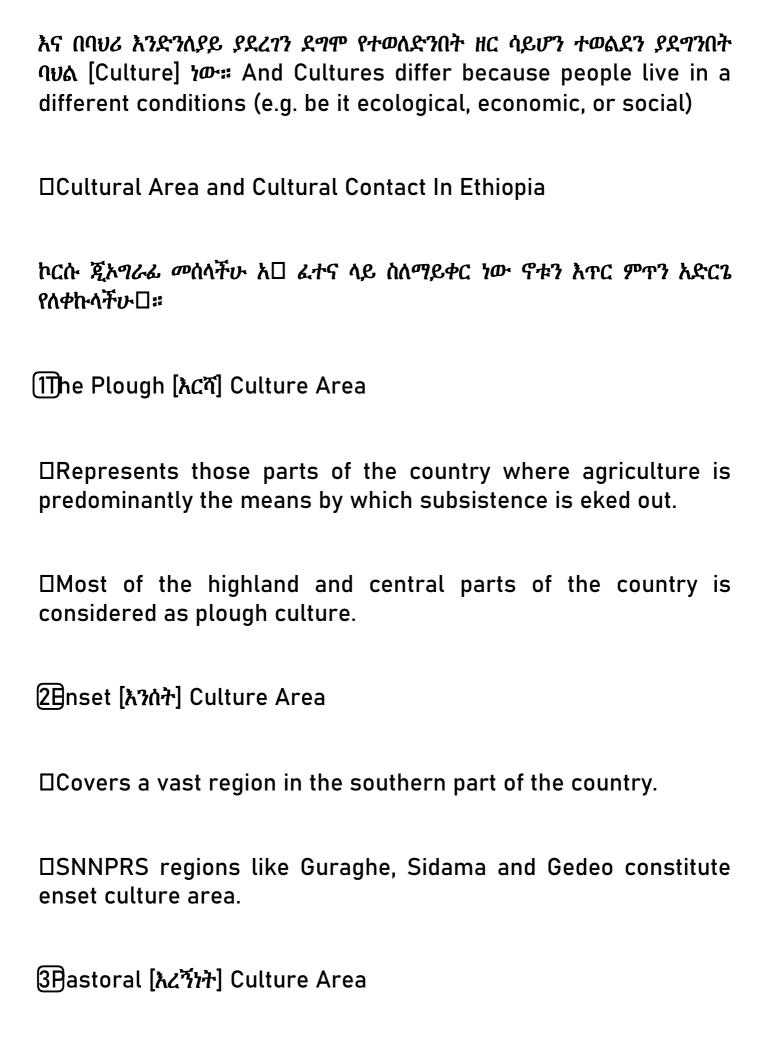
 \Box The darkest skin \Box \Box \Diamond appears in populations originating in tropical zones, such as Africa and Asia. The lightest skin \Box populations didn't adapt with the extensive and more intensive sunlight and they were more vulnerable to skin cancers.

አያቸሁ አደል በአፍሪካና ኤዥያ አከባቢ የኖሩ የነበሩ ሰዎች ለፅሃይ በጣም ተጋላጭ ነበሩ። ቆዳ ደግሞ ፅሃይ ሲያገኘው "Vitamin D" ያመነሜል። Vitaman D ደግሞ ብዙ ጠቀሜታ አለው፥ የዚህ ቫይታሚን ጉድለት ካለም ለተለያዩ በሽታዎች ተጋላጭ ሊያደርግ ይችላል። እንደሁም በታሪክም በአውሮፓ ግዛት ስር ከነበሩ ጥቁር አፍሪካውያን አንዳንዶቹ ልጅ ሲወልዱ በአከባቢው ብዙ ከመቆየታቸውና አየሩን አዳፕት ከማድረጋቸው የተነሳ የተወሰኑ ልጆቻቸው ነጭ□□ የቆዳ መልክ ይዘው ተወልዷል። ይህ ሁሌ ይሆናል ሳይሆን በእድል የሚፈጠርበት ትውልድ አለ።

□Bergmann's Rule indicates that in colder regions, warmblooded animals will have stockier bodies than their counterparts from warmer regions, because stockier bodies are more efficient at retaining body heat.

ይህ የባዮሎጂ ህግ የሚለው በራድ በሆነ አከባቢ የሚኖሩ Warm-blooded animals (mammals and birds) ከሌሎች እነሱን ከሚመስሉ ሌላ አከባቢ ከሚኖሩ እንሰሳት ይልቅ ጠንካራ (Stockier) ሰውነት/የሰውነት ቆዳ እንዳላቸው ባዮሎጂው ያረጋግጣል።

ሁላችንም ሰዎች ተመሳሳይ ዝርያ ቢኖረንም ነገር ግን በተመሳሳይ መንገድ አንመላለስም። የሁላችንም ባህሪ ይለያያል□♂

□Found in the lowland areas covering a large section of the Afar in the northwest, Somali in the southeast and Borena, these areas inhabitants rely on herds and cattle for living.
□They usually don't stay in one place. They are not stagnant. Mobility is a major characteristic feature of the people.
Chapter Three The End□
ለጥያቄና አስተያይት□
□Chapter 4
#Anthro
□Marginalization
□Definition of concepts
በዚህ ቻፕተር ስር አስፈላጊ የሆኑ Conceptኦችን ብቻ አጠር አጠር ኢድርገን [አስፈላጊውን ሁሉ ሳናስቀር] እናያለን።
□What is marginalization?
□Marginalization is defined as a treatment of a person or social group as minor, insignificant or peripheral.

"Marginalization" ማለት #ማውገዝ ማለት ነው። ሰውን ወይም አንድን የማህበረሰብ ግሩፕ በተለያየ ምክንያት ማውግዝ $\square \bigcirc \square$ (Exclude/Ostrasize ማድረባ) ማለት ነው። "Marginalization involves exclusion of certain groups from social interactions, marriage relations, sharing food and drinks, and working and living together." □What is vulnerability? □Vulnerability refers to the state of being exposed to physical or emotional injuries. ይህ ማለት ደግሞ #መጋለጥ ማለት ነው። ለአካላዊ አደጋ ወይም ለውስጣዊ ስሜት ጉዳት መጋለጥ ማለት ነው። ለምሳሌ *ህፃናት*ና አካል *ጉዳተኞች በማህ*በረሰቡ ውስጥ ለስነልቦናዊ *ጉ*ዳት የተዳረጉ ወይም የተጋለጡ ናቸው። □What is Minority group? □Refers to a small group of people within a community, region, or country. "Minority groups" የሚባለው በማህበረሰቡ መሃል ዝቅተኛ ስፍራ የሚሰጠው፣

ለምሳሌ "Muslim በበዛበት ማህበረሰብ ውስጥ ክርስቲያን Minority group ነው፣ በአሜሪካ ውስጥ ያሉ ኢትዮጵያዊን እዚያ minority group ናቸው።

በቁጥርም ትንሽ የሆነ የSocietyው ባሩፕ ጣለት ነው።

ግ ልፅ ነዋ \square
እሺ አውን ወደ "Marginalization" እንመለስ። There are different forms of marginalization.
□Occupational
□Age-based
☐Gender-based marginalization
አንድ የSocietyው አካል የሆነ ሰው/ግሩፕ ከላይ በዘረዘርናቸው ምክንያት ከማህበረሰቡ ሊወገዝ ይቸላል።
□Gender-based marginalization
□Is discrimination on a group of people based on their gender.
For Example, The enrollment of girls in higher education \square \square \square is much lower than that of boys. Women do not enjoy equal employment opportunities.
Women $\Box\Box$ and girls $\Box\Box\Box$ are vulnerable to gender-based violence Such as rape, early marriage, harmful traditional practices (female genital cutting).
እንደምታውቅት አንድ አንድ የኢትዮጵያ ማህበረሰብ Female genital cutting እንደ መልካም ነገር ነው የሚያየው ምክንያታቸውም ያልተገረዘች ሴት አትታዘዝም፣ እቃ ትሰብራለች ምናምን ፤ ኃብቻ ላልተገረዘች ሴት Stable ወይም ምቹ ቀጣይነት

የሚኖረው አይሆንም፣ የሴት ልጅ ግርዛት የመንፃቷ ምልክት ነው። ይህ ሁሉ ምክንያት ዝምብሎ ነው□ ባይሆን "Female Genital Cutting" ምን እንደሚያስከትል ልንገራችሁ 🛘 " Severe bleeding, Infections, Pain during Sexual intercourse, Delivery complications, and Fistula, Psychological trauma." □Occupational Marginalization The marginalized occupational groups in our country: tanners [ቆዳ የሚፍቁ], potters [ጡብ ሰሪዎች], weavers [ሸጣኔዎች] and ironsmiths[ብረት የሚቀርፁ]. በእነዚህ የስራ ዘርፍ የተሰማሩ ሰዎች እንደ ጠንቋይ $\Box\Box\Box$ (Impure) ይታዩ ስለነበር ከማህበረሰቡ ተንለው "Marginalized ሆነው" ነበር። □However, Craft-workers [ከላይ የዘረዘርናቸውን ስራ የሚሰሩ] in Ethiopia produce several articles such as traditional hand-woven clothes, household utensils, and farm tools. ይህን ያክል ጥቅም እያላቸው ማህበረሰቡ ግን አውግዞአቸው ነበር። እንደውም አታውቁም ያንን "መሬት ጠፍጣፋ አይደለችም ክብ ናት" የሚል Theory ያመጣውን ሰውዬ ማህበረሰቡ ሰቅለውት ነበር የንደሎት□ ምንም: ንግል □Age-based Marginalization For example, children and older people (people aged 60 and

above) are marginalized groups in the society due to their age.

ቅድም እንዳየነው "Child/early marriage" እዚህ ስር ጣንሳት እንቸላለን። ሴቶች በጊዜ ካላገቡ "ቆሞ ቀር" ስለሚባሉ እና ቤተሰብም ቶሎ እንዲያገቡ ስለሚያስገድዳቸው ሴት □♀□ እህቶቻችን□ ለዚህ ይዳረጋሉ። ያ ብቻም ሳይሆን ለምሳሌ እድሜው የሄደ ያላገባ ጎልጣሳ በጣም "አርጅቷል" ተብሎ ስለሚታሰብ ሚስት የጣግኘት እድሉ አናሳ ነው ጣለትም ከጣህበረሰቡ ልጁን የሚድርለት ቤተሰብ ላይገኝ ይችላል።

ነገር ባን "Early marriage" የሚያስከትለውን ተመልከቱ□

"It hinders girls chance to education and personal dev't, leads to early pregnancies, Which increases risks of diseases and complications during delivery, fistula, and death of the mother or child."

በመጨረሻም አንድ መደምደሚያ ላይ መድረስ እንችላለን□ ስለ እነዚህ ሁሉ ሰብዓዊ መብት ምንድነው የሚለው:

"All forms of marginalization and discrimination against vulnerable and minority groups contradict the principles of human rights. The major human rights conventions denounce discrimination against women, children, people with disability, older people and other minority and vulnerable groups."

ቻፕተር 4 እንዳያቹት ትንሽ ናት ደባሞም ባልፅ፣ እጥር ምጥን አድርገን ነው ያቀረብነው።

በቀጣይ Chapter 5 እናያለን። Anthropology Course እንዳያሳስባቸው ከአንብቡ! አትጨናነቁ በርቱ በ

CHAPTER 5

□Identity, Inter-Ethnic Relations and Multiculturalism in Ethiopia
□Identity, Ethnicity and Race
Ethnicity: ይህ ቃል "ዘር"/"ንሳ" ታዋቂ እየሆነ የመጣው ከ2ኛው የአለም ጦርነት በኃላ ነው። ከዚያ በፊት ግን "tribe" የሚለውን ቃል ነበር ሚጠቀሙት ከዚያ "race" የሚል ቃል መጣ። ይህ ቃል ግን ከ"Nazi ideology - የዘር ጭፍጨፋ"□ <i>ጋር ተቀራራ</i> ቢነት አለው ተብሎ ስለታሰበ "Ethnic" የሚለው ቃል ተወሰደ።
□According to John Hutchinson and Anthony Smith the term "ethnicity" is appearing in the Oxford English Dictionary in 1953.
□ይሄ "Ethnicity" የሚለው ቃል "Ethnic" ከሚለው ጋር ተያያዥነት ያለው ቃል ነው። "Ethnic" የሚለው ደግሞ "Ethnos" ከሚለው የግሪክ ቃል የመጣ ነው። "Ethnos" የሚለው ደግሞ "Ethnikos" ከሚል የLatin Word የመጣ ነው□ ቋንቋዎቹ መኮራረጅ አበዙ አ□
"Ethnicity □ Ethnic □ Ethnos □ Ethnikos"
□"Ethnikos" means a group of people bound together by the

ይህ ማለት ደግሞ ተመሳሳይ ባህል፣ ወግ እና ቋንቋ ያላቸው ሰዎች ስብስብ ነው።

same manners, customs or other distinctive features.

□"Ethnos" refers to a collectivity of humans lived and acted together- Which is typically translated today as 'Nation - ብሔር'. □ነገር ግን ባሪኮች ይህን ቃል ("ኢትኖስ-Ethnos") ይጠቀሙ የነበሩት በእነሱ መካከል የሚኖሩ "Non-Hellenic, Non-Greek- በትውልድ ግሪክ ያልሆኑ ሰዎችን ለመግለፅ ነበር□። በጥንት ዘመን ግሪኮች "Hellenic" ተብለው ይጠሩ ነበር ይህ ቃል "Hellazein" ከሚለው ቃል የመጣ ሲሆን ትርጉሙም "የባሪክን ቋንቋ መናገር ወይም ከባሪኮች ጋር አንድ ላይ መመደብ" ማለት ነው። □"North American" ደባሞ ይህን ቃል ይጠቀሙ የነበሩት በሀገራቸው ይኖሩ ለነበሩ "Minority groups (Jews, Italians, Africans...)" ነበር። ስለዚህ "Ethnicity" ምንድነው? ምንስ አይደለም□ □None of the founding fathers of anthropology and sociology with the partial exception of Max Weber granted ethnicity much attention ይህ "Max Weber" 🗆 የተባለው ታዋቂው ሶሾሎጂስት ለEnthnicity እንዲህ ሲል Definition ሰጣው፦ □"Ethnic group is based on the belief in common descent shared by its descent, extending beyond kinship, Political solidarity with other groups and common customs, language, religion, values, morality, and etiquette[ስነ ምባባር]."

□አያቹ አ Ethnic group/ንሳ/ ዘር የሚባለው ነገር "ሰዎች ከስጋ ዝምድናቸውም

አልፎ ከተመሳሳይ ዘር ማንዘር (ancestry) እንደመጡ ሲያስቡ፣ የሚያደርጉት ፖለቲካዊ

ህብረት ሲገናኝ [በራሳቸው ቋንቋ ሲ*ግ*ባቡ፣ የራሳቸውን *መንግ*ስት ወይም አስተዳደር

ሲመሰርቱ]፣ ተመሳሳይ እሴት እና ወባ ሲኖራቸው አንድ "ዘር" እንደሆኑ አድርገው ነው #የሚያምኑት።

□In other words, ethnic groups are those human groups that entertain a subjective belief in their common descent because of similarities or physical type or of customs or both, or because of memories of colonization and migration.

□ወይም ደግሞ ተመሳሳይ የቆዳ ቀለም (Physical) ወይም ተመሳሳይ እሴት/ባህል ሲኖራቸው ወይም የሚመሳሰል ታሪክ/ትውስታ ሲኖራቸው (like Colonize ተደርገው ወይም ተሰደው ከሆነ) አንድ ዘር እንደሆኑ ያስባሉ። ስለዚህ እንደ "Weber□□" አስተሳሰብ ዘር #የእምነትን ጉዳይ እንጂ (ሰዎች አንድ ዘር ነን ብለው ወይ ያምናሉ ወይ አምኑም) እንጂ የስጋ ዝምድና ኖረ አልኖረ□♂ እሱ ችግር አይደለም።

በምቀጠል "Jack David Eller"□♂ የተባለው ሰው ደግሞ "Ethnicity is Vague (እንዲህ ነው ብለን ለማብራራት የሚከብድ- አንፃራዊ የሆነ ነው), elusive (ለመግለፅ አስችጋሪ), vast (በጣም ሰፊ)" ነው ብሎ ገልፆታል።

 \Box The next great contributer to our understanding of ethnicity is anthropologist, named Frederik Barth \Box .

Barth began with what actors believe or think: ascriptions and self-ascriptions.

ልክ በፊልም አለም የሆነ ሰው ማለትም ተዋናይ□ አንድን 10-ባህሪ ያንን ሰው መስሎ እንዲጫወት ሲሰጠው ማለት ነው። እናም "Ascription" ስንል አንድን ሰው ካለው የኃላ ታሪክ ተነስተን ስንገልፀው (ያ ሰው ሊቆጣጠረው የማይቸል ለምሳሌ የተወለደበት ቤተሰብ፣ ቋንቋ፣ ሃይማኖት እና የመሳሰሎት) ሁላችንም ስንወለድ እንዚህን ነገሮች እራሳችን መርጠን አይደለም። ነገር ግን ስናድግ ማህበረሰቡ ወይም ሰዎች አንተ የእንትና ዘር ነህ እንባላለን፥ ከላይ ከዘረዘርናቸው ነገሮች ተነስተው። □ልክ በፊልሙ አለም አንተ ይህንን *ነፀ* ባህሪ ትጫወታለህ እኔ ደግሞ ያንን ተብለው እንደሚከፋፈሉ፥ በማህበረሰብም አንተ ያ ዘር እኔ ደግሞ ያ ነኝ እያሉ አንዱ ሌላው ላይ የዘር ስም የመለጣጠፍ ጉዳይ ነው ይለናል Barth.

□A categorical ascription is an ethnic ascription when it classifies a person in terms of his basic, most general identity, presumptively determined by his origin and background.

ስለዚህ "Categorical Ascription" የሚባለውም አንድን ሰው ከማንነቱ፣ ከBackgroundኡ፣ ከአመጣጡ ተነስተን በነሳ ስንከፍለው ወይም ስንመድበው ማለት ነው።

Barth focused not upon the cultural characteristics of ethnic groups but upon relationships of cultural differentiation, and specifically upon contact between collectivities thus differentiated, 'us' and 'them'.

ቅድም የነ ዌበርን አመለካከት ስናይ ትኩረት ያደረገው "ሰዎቹ የሚገኙበት ባህል ገፅታ ማለትም ተመሳሳይ ቋንቋና እሴት ምናምን ስላላቸው አንድ ላይ መደብናቸው" በባርት \
አመለካከት ግን እንደዛ አይደለም። ቅድም የፊልም ገፀ-ባህሪ ምሳሌ እንዳየነው "እናንት እንደዚህ እኛ ደግሞ እንደዚያ, አንተ እንዲህ አንቺ እንዲያ" የሚል ነው። የሰዎቹ የባህል ልዩነት ህብረት ላይ ነው ትኩረቱ \

☐The cultural contents of ethnic dichotomies would seem analytically to be of two orders:

□የአንድን ብሔር የባህል ይዘት በሁለት መንገድ ነው የምንመለከተው:-

1. Overt [ውጫዊ] signals or Signs

☐The diacritical features that people look for and exhibit to show identity, often such features as dress, language, houseform, or general style of life.

ይህኛው የሰዎችን ማንነት የሚገልፁ አለባበስ፣ ቋንቋን... የሚያመለክት ነው።

✔ "Diacritical" የምትለዋ ቃል ግራ እንዳይገባችሁ "የሆነ መልዕክት የሚያስተላልፍ ምልክት ጣለት ነው።"

2. Basic value orientations

☐The standards of morality and excellence by which performance is judged.

ይህ ደግሞ የሰውን አስተሳሰብ□፣ ሞራል (ስነ ምግባር) የሚገልፅ ነው። ስለዚህ ባህል ከላይ ያየናቸውን ሁለት ነገሮች በውስጡ ይዟል።

እቺን ያዟት□In its most general notion, for Barth, ethnicity is seen as a "Social Organization of Cultural Difference".

ከላይ በስፋት ያየነው የባርት□ ሀሳብ ሲጠቀለል "የ ባህሎች ልዩነት ጣህበራዊ ተቋም" ጣለት ነው። ተቋም - ያልነው በአጠቃላይ በፊልሙ ውስጥ የተካተቱ ሲሆን የባህል ልዩነት ያልነው ደግሞ - በተቋሙ (በፊልሙ) ውስጥ የሚገኙ ሰዎች የተለያየ ገፀ-ባህሪ መጫወታቸውን የሚያመለክት ነው።

Ethnic Groups and Ethnic Identity

□ከBarth በፌት Cultural Difference "Inside out - ከውስጥ ወደ ውጪ" ነበር የሚብራራው፣ ማለትም አንድ ሰው የየሆነን ባህል ገፅታ (ቋንቋውን፣ አለባበሱን...) Possess ካደረገ ወይም የራሱ ካረገ- ከተለሚመደው በኃላ ነው በህብረተሰቡ መኃል ያ ሰው ያንን ባህል እንደሚከተል የሚታወቀው። ስለዚህ እዚህጋ ትኩረቱ #ባህል ላይ ነው። ለምሳሌ በጥንት ዘመን ብዙ የባህል ክፍፍል ስላልነበረ አንድ ሰው የዚህን ብሔር ባህል ካልተከተለ "በቃ ያ ብሔር ነው።" ተብሎ ይደመደማል። የወላይታን ባህል ካልተከተለ በቃ እሱ ብሔሩ ጋሞ ነው ይባላል። አፋን ኦሮሞ ቋንቋ የማይቸል ከሆነ 'በቃ እሱ አማራ ነው።" አይነት ነገር። ተው ተው! ከፖለቲካጋ አታነካኩኝ□

□ነገር ግን Barth, ይህንን ወደ "Outside in" ቀየረው፥ ማለትም ከህብረተሰቡ ጋር ያለን Social Interaction ነው ባህል እንዲኖረን የሚያደርገው። "Ethnicity" የህብረት [relationship] ጉዳይ እንጂ የተወሰነ ቡድን ንብረት ("Property of a group") አይደለም። አንድ ሰው ወደ አንድ ማህበረሰብ ሄዶ ከማህበረሰቡ ጋር ህብረት ከፈጠረ፣ አብሮ መኖር፣ አብሮ መስራት፣ መብላት፣ መጠጣት እና ሌሎች ያ ሰው የዚያ ብሔር አካል ሊሆን ይችላል። ባርት ደግሞ ትኩረቱ #Relationship ወይም ህብረት ላይ ነው።

ስለዚህ ባርት "Ethnicity" የተባለውን ነገር ከቋንቋ፣ ከወግ ምናምን ጋር አያይዘውም ይልቁኑ ሰዎቹ የሚያደርጉት ቁረኝት – Interaction ነው። በዚያ የ "Interaction Process" ማሃል እነዚህ "Interact የሚያደርጉ ሰዎች/ማህበረሰብ ከሌሎች ህዝቦች ጋር "Cultural Differences" ሊፈጥሩ ይችላሉ ነው የሚለው እንዴት ድንቅ አመለካከት ነው።

Furthermore, Barth's research established a foundation for understanding ethnicity in universalist rather than in particularist term.

እቺን አንቡብልኝጣ□□ ከላይ ያየነው በደንብ *ግ*ልፅ እንዲሆን ነው እንጂ ለጣንዛዛት አይደለም።

☐Since culture and social groups emerge only through interaction with others, then ethnicity cannot be restricted to minority or particular groups only.

□Ethnic Groups and Ethnic Identity

ከላይ የተለያዩ ሰዎች ስለ "Ethinicity" ከሰጡት ትርጉም ጋር ተቀራራቢ ሲሆን አሁን ስለ "Ethnic group" Hutchinson 🛮 🖒 and Smith 🗘 የተባሉ ሰዎች የሰጡትን

ትርጉም እንመለከታለን። □ ->ይሄ ኢሞጂ የባርት አደልንኤ ለSmith ለምን አረከው እንዳትሎኝ ደሞ□

ሰዎች አንድ *ጎ*ሳ (ethnic group) ውስጥ ይመደባሉ ለማለት የሚከተሉትን 6 መስፈርቶች አስቀምጠዋል።

1. Common Proper name:

የማህበረሰቡን ማንነት የሚገልፅ ስም ሊኖረው ይገባል። ለምሳሌ ሜላና ጂምስ የሚባል ስም ያላቸው ሰዎች አንድ ታሳ ናቸው ማለት ይከብዳል□።

2. Common Ancestry:

የመጡበት ወይም የተወለዱበት የጥንት ቤተሰብ አንድ መሆን አለበት። ዘር ማን ዘራቸው በድሮ ጊዜ አብሮ የኖሩ መሆን አለበት።

3. Shared Historical Memories

የሆነ ሼር የሚያረጉት ያለፈ ታሪክ ሊኖራቸው ይገባል። ኮሎናይዝ ተደርገው ሊሆን ይቸላል ወይ ደግሞ በጦርነት ድል ነስተው ሊሆን ይቸላል እና የመሳሰሎት።

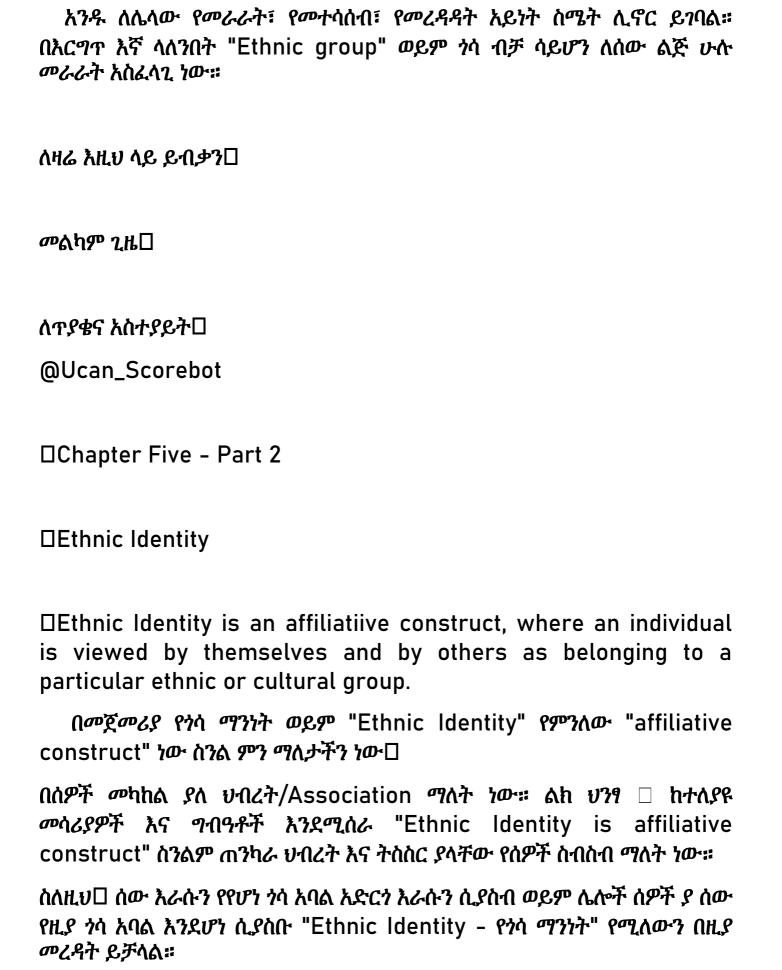
4. Common Culture:

አንድ የሚ*ጋ*ሩት ባህል ሊኖራቸው ይገባል። በቋንቋ፣ በልማድ አለፍ ሲልም በሀይማኖት።

5. A Link with homeland

ከእናት ሀገር *ጋ*ር ቁርኝት ያላቸው። በስራ ወይም በትምህርት ሌላ ቦታ ሄደው ይሆናል ነገር ግን ከሀገራቸው (የጥንት ቤተሰቦቻቸው ከኖሩበት) ሀገር *ጋ*ር ግንኙነት ያላቸው *መሆን* አለባቸው።

6. A sense of solidarity:

□Affiliation can be influenced by racial, natal, symbolic and cultural factors.

ይህ "Affiliation – በሰዎች መካከል ያለ ህብረት" የምንለው ነገር ከምን ከምን ሲመጣ ይቸላል? እናንት ከዶርም እና ክላስ ጻደኞቻችሁ ጋር ጥሩ ጻደኝነት♥□ እና ተግባቦት እንድትፈጥሩ ያደረጋችሁ ነገር ምንድነው? እስኪ ከላይ ያሉትን አንድ በአንድ እንመልከት□

□Racial factors: involve the use of physiognomic and physical characteristics.

ይህ የሰዎች ውሜዊ ባህሪ እንዲሁም ተክለሰውነታቸው (Physical appearance) ተቀራራቢ ወይም ተመሳሳይ ሲሆን እነዚያ ሰዎች ህብረት/Affiliation እንዲፈጥሩ ምክንያት ሲሆን ይችላል። "physiognomic" ማለት የሰዎች ውሜዊ አካል ለምሳሌ አፍንሜቸው፣ አይናቸው፣ የፊት ቅርፅ... እንደማለት ነው። ለምሳሌ እዚህ ሀገር አንዱ ኮሪያዊ የሱን አይን የሚመስል \ ሌላ ሰው ሲያንኝ ከዚያ ሰው ጋር ለመተዋወቅ ሊጓጓ ይችላል።

□Natal factors: refer to "homeland" (ancestral home) or origins of individuals, their parents and kin [HΦ兄].

ይህ ደግሞ የአንዲት እናት ሀገር (homeland) ተወላጅ የሆኑ ሰዎች ሀብረት/affiliation እንዲፈጥሩ ምክንያት ሊሆን ይችላል።

□Symbolic factors: include those factors that typify or exemplify an ethnic group (eg. Holidays, foods, clothing...)

ሰው ከራሱ ባህል *ጋ*ር የሚመሳሰል እና የሱን አይነት ባህል የሚ*ጋ*ራ ("Share የሚያደርግ") ሰው ሲያገኝ ከዚያ ሰው *ጋ*ር ህብረት ለማድረግ ሊነሳሳ ይቸላል። ምናልባት ተመሳሳይ አለባበስ ወይም አመ*ጋ*ገብ ወይም ሌላ ሊሆን ይቸላል።

□Cultural factors: encompasses the set of beliefs, moral values, languages, etc.

ሰዎች ተመሳሳይ ወይም ተቀራራቢ ባህል፦ ቋንቋ፣ እሴት፣ ወግ ምናምን ሲኖራቸው ህብረት ለመፍጠር ወይም "Affiliate ለጣድረግ□" የፈጠኑ ናቸው።

"Ethnic group" ከሚለው ትንሽ ወጣ ብለን ደግሞ "Ethnicity" የሚለውን በግል ደረጃ ብናየው እንዴት እናብራራለን?

□On the Individual level, ethnicity is a socio-psychological process, which gives individual a sense of belonging and identity.

ይህ ትርጉም ሁለት ሀሳብ በውስጡ እንደያዘ ግልፅ ነው። የመጀመሪያው "Social process" የሚል ነው። ከሰዎች ጋር የህብረት ጉዳይ ነው። ምናልባት ከላይ ከዘረዘርናቸው ምክንያቶች አንፃርም ሊሆን ይችላል "Ethnicity" አንድም ከሰዎች ጋር ማህበር (Sociability) የመፍጠር ጉዳይ ነው። ሁለተኛው ደግሞ "Psychological process" የሚል ነው። ይህም ማለት የዚያ ጎሳ አባል እንደሆናችሁ (sense of belongingness) መኖር አለበት።

□ስለዚህ "Ethnic Identity" ሁለት ባፅታዎች (aspects) አሉት። External aspects and Internal aspects□

□External aspects refer to speaking an ethnic language, culture, religion, practicing ethnic traditions.

ይህ ከላይ "Social process" በሚለው ያየነው ነው። የዚያን ያላቸሁበትን ጎሳ/ብሔር ቋንቋ□ መናገር መቻል፤ ባህሉን መጋራት□፤ እንዲሁም የተለያዩ ተሳትፎዎች ማድረግ (participation in ethnic voluntary associations) እና የመሳሰሉት።

□Internal aspects: refer to cognitive, moral and affective.

ይህ ደግሞ የሚያመለክተው ለዚያ ሳላችሁበት ንሳ በአይምሮአችሁ ሀሳብ□ (cognitively), በምታሳዩት ስነምግባር (moral) እንዲሁም ልብ የሚነካ ነገር ሲያጋጥም

(affective□) በእነዚህ ሁሉ ሀሳባቸሁን ወይም ስሜታቸሁን ስትገልፁ የዚያ ንሳ አባል እንደሆናቸሁ (ለዚያ ተቆርቋሪ እንደሆናቸሁ የሚያሳይ መሆን አለበት።
□Race - The Social Construction of Racial Identity
[ዘር - The social construction of racial identity ሲል ማህበረሰቡ ራሱ የኀነባው የዘር ማንነት ማለት ነው።] ሰዎች ከቅርብ አምታት በፊት (1945) እኛ ዛሬ "Ethnicity - ንሳ፣ ብሔር" ብለን ተቻችለን ለመኖር የምንጠቀምበት ቃል እነሱ "race - ዘር" ብለው ይጠቀሙ ነበርና ይህ ደግሞ ብዙ የነፍስም፣ የንብረትም ዋጋ አስከፍሎአቿል። 🗆
For sometime, it was common to divide humanity into four main races.
□Europeaus: □White, muscular [ነጭ እና የፈረጠም ሰውነት ያላቸው], Hair□ - long, flowing [ረጅም እና ሎጫ ፀጉር ያላቸው], Eyes - blue
□Americanus: □Reddish; erect [ምልካቸው ወደ ቀይ ጢጋ የሚል እና ቀጥ ያለ ተክለሰውነት ያላቸው], Hair□□ - black, straight, thick and Wide nostrils - ሰፊ የአፍንጫ ቀዳዳ ያላቸው□
□Asiaticus: □Sallow (yellow) - የፊታቸው ቆዳ ከለር ትንሽ ወደ ቢጫ የሚቀርብ, Hair - black, Eyes - dark
□Africanus:

□Skin Colour - Black, Hair□□□ - black, frizzled - ጥቁር እና ፍሪዝ ፅጉር ያላቸው, Skin - silky, nose□ - flat [ለስለስ የሚልና ትንሽ "shiny"- አንፅባራቂ ቆዳ እና ደፍጣጣ አፍንጫ ያላቸው
ይህንን <i>መ</i> ሸምደድ አይጠበቅባቸሁም□ ፈተና ላይም የዚህን
እናም በዚህ መልኩ በድሮ ጊዜ የሰው ዘር በአራት ተከፍሎ ይታይ ነበር። ነገር ግን "Race - ዘር" የሚለው በዘመናዊ መንገድ (In modern sense) ከባዮሎጂካል ግንኙነት ጋር የሚያገናኘው ነገር የለም። ለዚህም ምክንያቶቹ የሚከተሎት ናቸው□
1. There has always been so much interbreeding between human populations.
የሰዉ ልጆች ተ <i>ን</i> ብተዋል፥ ተዋልደዋል (በእርግጥ ሳይ <i>ጋ</i> ቡም□) እናም ከዚህ የተነሳ አንድ ቋሚ የሆነ የሰው ዘር አለ ልንል አንችልም።
2. The distribution of hereditary physical traits doesn't follow clear boundaries.
ደግሞም አንዳንድ ጊዜ ሰዎች ሲወልዱ ሲዋለዱ በተወሰኑ ነገሮች ከእነሱ ዘር ለየት ያለ ልጅ ሊፈጠር ይችላል።

□Genetic studies concerning human variation show that

ተመሳሳይ ናቸው። በተጨጣሪም የጤፍ ጣኛ እንጂ የዘር ጣኛ ስለሌለ በመከባበር እንኑር□።

□Max Weber□□ differentiated between racial identity and ethnic

identity by proposing that a blood relationship was necessary

አያችሁ አይደል የሰው ልጆች ሁሉ "genetically" ሙሉ በሙሉ በሚባል ደረጃ

humans are more than 99% alike.

for racial identity but not for ethnic identity.

□Theories of Ethnicity

"Ethnicity ወይም ብሔር/ንሳ የተባለው ነገር እንዴት ተመሰረተ? ከየት መጣ? ለሚሉት ጥያቄዎች መልስ ለመስጠት እስካሁን ሶስት ቲዎሪዎች/ሀሳቦች ተመስርቷል፥ ቀጥለን እነሱን እንመለከታለን□

11 he Primordial Model of Ethnicity

□Primordialism is an "objectivist or essentialist theory" which argues, that "ultimately there is some real, tangible, foundation for ethnic identification."

የዚህ ቲዎሪ ዋና ፅንሰ ሀሳብ "Ethnicity ባዮሎጂካል በሆነ መንገድ በዘር የሚተላለፍ ነው።" የሚል ነው። ሰው ልክ እንደተወለደ የዚያ ብሔር አንድ አባል ወይም አካል ተደርጎ ይቆጠራል። ከቲዎሪው ስም ራሱ መረዳት እንደምትችሎት "Primordial ማለት እራሱ "ከመጀመሪያ ጀምሮ ያለ ወይም የተፈጠረ" እንደማለት ነው። እናም የአንድ ሰው የብሔር መገለጫ [Ethnic Identification] ያ ሰው ከመጀመሪያው ጀምሮ- Primordial (ሲወለድ) ከብሔሩ ጋር የነበረው ቁርኝት/Attachment ላይ ነው የተመሰረተው።

"Essentialist/ Objectivist Theory ነው" ስንል ደባሞ ምን ጣለታችን ነው 🛘

□የትኛውም የሰው ልጅ ሊታይ፣ ሊጨበጥ የሚቸል ማለትም ልንክደው የማንቸለው ማንነት አለው ማለታችን ነው።

□In an essentialist view, identity consists of an inner core, which emerges at birth or childhood and unfolds during the course of life, but basically remains the same.

□Moreover, Smith□ indicated that, 'primordialism' makes two distnict claims:
□Firstly, ethnicity and ethnic attachment is "natural and innate" which would never change over time.
"ብሔር ወይም ንሳ የምንለው ነገር ተፈጥሯዊ (natural) እና በመወለድ (innate) የሚገኝ ነው፥ ተፈጥሯዊ ከሆነ ደግሞ ማንም ይህን ሊነጥቀንም ሆነ ሌላ ሊሰጠን አይችልም□♂ඃ" የሚል ሀሳብ ነው ያለው።
□Secondly, it is "ancient and perennial", fixed, permanent and primarily ascribed through birth.
ይህ ሁለተኛው የዚህ (Primordialism Theory) ሀሳብ ደግሞ "Ethnicity የጥንት (ancient) እና መጀመሪያው እስከጣይታወቅ ድረስ በጣም የቆየ (perennial) ነው የሚል ነው። ይህም ማለት ሰው የመጀመሪያ የዘር ሀረጉን ለማወቅ ይከብዷል። ነገር ግን ጎሳቸውን በመዋለድ ያስቀጥላሉ፥ አይቋረጥም (Permanent - ቋሚ ነው) የሚል ሀሳብ ነው ያለው።
□ይህ ቲዎሪ ግን ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ተቀባይነቱ ብዙም አይደለም። ምክንያቱም አሁን በዘመናዊው አስተሳሰብ "Ethnicity'ም ሆነ Race/ዘር Social Construction ነው።" ተብሎ ስለሚታሰብ። ማለትም በውልደት□ ሳይሆን ሰዎች እራሳቸው ተሰብስበው የገነቡት□ ስርዓት ነው የሚል ሀሳብ የተሻለ ተቀባይነት ስላለው።
2Instrunmentalist [Situational] Theory of Ethnicity
□This theory views ethnicity as something that can be changed, constructed or even manipulated to gain specific political or economic ends.

"Ethnicity" ለተለያየ የፖለቲካ ወይ የኢኮኖሚ አላማ ሲባል ሊንነባ፣ ሊቀየር ሊፈርስም ይቸላል። ነገር ግን የዚህ ቲዎሪ ዋና ሀሳብ ምንድነው "ብሔርን እንደ "Instrunment" ነው የሚመለከተው። ሰዎች ለተለያዩ አላማዎች ስልጣን ላይ ለመውጣት ወይ ለሌላ ነገር እንደ መሳሪያ የሚጠቀሙበት ነው ብሎ ያብራራዋል። ለዚህ ደግሞ "Chinese Ethnicity" ምሳሌ መውሰድ ይቻላል። በታይዋን ሸዎች (Taewanese people እና ሌሎች የቻይና ብሔሮች መካከል ያለው አለመስጣጣት) ድሮ ሰዎች ለፖለቲካ አላጣ□ የፈጠሩት ነገር እንደሆነ ነው ታሪክ የሚያሳየው።

□According to instrumentalism, ethnicity is a tool used by people to achieve their goals because people who share ascriptive characteristics can be effectively organized and mobilized in order to influence public policies.

3Social Constructivist Theory of Ethnicity

□Ethnicity is something that is being negotiated and constructed in everyday living. Therefore, Ethnicity is situational, flexible, variable and changes through time.

ይህ ቲዎሪ ደግሞ "Ethnicity የሚገነባ፥ ሊጨመርበት ሊቀነስበት እንዲሁም ሊሻሻል የሚቸል ነገር ነው።" ብሎ ነው የሚያምነው። ለምሳሌ በ1992, ኢንግሊዝ 🔲 ውስጥ ከሚኖረው አጠቃላይ ህዝብ 31% የሚሆነው እራሱን ኢንግሊዛዊ እንደሆነ ነበር የሚያስበው ብዙ አመት ሳይሞላው ይህ ቁጥር ወደ 41% አደገ። የህዝቡ ብዛት አልጨመረ፥ ወይ ደግሞ ሌላ ተዓምር አልተፈጠረም። ነገር ግን ሰዎች "ኢንግሊዛዊ ነን።" እያሉ እራሳቸውን የኢንግሊዝ ብሔር ውስጥ ማካተት ጀመሩ። 🗆 አያችሁ አይደል በዚህ ቲዎሪ መሰረት ብሔር በሰዎች እራሳቸው ሊገነባ የሚችል ነገር እንደሆነ መረዳት እንችላለን።

This theory has subjectivist stance, which sees ethnicity as basically a socio-psychological [ክላይ ያየነው] reality of individual or a matter of perception of "Us" and "Them".

□"subjectivist ነው።" ስንል በግለሰቡ ላይ የተመሰረተ መሆኑን ነው የሚገልፀው።
ያ <mark>ባ</mark> ለሰብ እራሱን የዚያ ብሔር አካል አድርን ሲቆጥር ነው። እንደ Primordialism
"Objectivism - የተረ <i>ጋገ</i> ጠና በውልደት የሚታወቅ ብሔር" አይደለም! ልብ ይበሉ□

□እዚህጋም አንድ ልንወስደው የምንቸለው ምሳሌ አለ። የእነ "Huttu እና Tutsi" የዘር ጭፍጨፋ□ ታሪክ። እነዚህ ሁለቱ ብሔሮች መጀመሪያም የነበሩ ሳይሆን ቤልጂየም□□ ሩዋንዳን □□ ከወረረች በታላ የተፈጠረ ነው። ቤልጂየም ለፖለቲካ አላማ ስትል እነዚህን የአንድ ሀገር ሰዎች መካከል የብሔር ክፍፍል እንዲከሰት አደረገች። ከዚያም ሰዎቹ ተከፋፈሉና "Us - እኛ" እና "Them - እነሱ የሚል" ሀሳብ□ (perception) በውስጣቸው አደረ። አያችሁ አይደል ብሔር እንደ "primordialist□" ሳይሆን "construct" ሊደረግ እንደሚችል ይህ ቲዎሪ ይነግረናል።

ይህም ቲዎሪ ግን ትንሽ ችግር አለበት ለምሳሌ አንዳንድ ንሳዎች አሉ፦ ፖለቲካ ሳይንድባቸው፣ ኢኮኖሚ ሳይንድባቸው ብዙ ዘመን የቆዩ፥ ቁርኝታቸው♥□ የስጋ ዝምድና እስኪመስል ድረስ የጠነከረ። ይህ ቲዎሪ ደግሞ ብሔር እንደየ አላጣው ሊንነባም ሊፈርስም የሚችል ነው ስለሚል ይህ ቲዎሪ ለእንደዚህ አሁን በምሳሌ ላየነው አይነት ሊሆን አይችልም።

እነዚህን ይመስላሉ እንግዲህ። ግልፅ ይመስሎኛል። ከታች በፎቶ ላይ በቴብል በጣም በአጭሩ ተቀምጧል። በስፋት ጣየት ለምትፈልጉ ለአሳይመንት□ ወይም ለፕረሰንቴሽን ካስፈለ*ጋ*ችሁ ደግሞ አሪፍ Pdf ከታች ለቅቄላችታለሁ□።

ይህን ምዕራፍ በዚህ አጠናቀናል□

All rights reserved!